

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

PRIRUČNIK

ZA RAD BIRAČKIH ODBORA U BOSNI I HERCEGOVINI -PRIJEVREMENI IZBORI ZA PREDSJEDNIKA REPUBLIKE SRPSKE 2025.-

Sarajevo, septembar 2025.

PRIRUČNIK ZA RAD BIRAČKIH ODBORA U BOSNI I HERCEGOVINI – PRIJEVREMENI IZBORI ZA PREDSJEDNIKA REPUBLIKE SRPSKE 2025.

Izdavač: Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine, Danijela Ozme br. 7, 71000 Sarajevo,
tel: 033/251-300, faks: 033/251-329, imejl: info@izbori.ba, veb-stranica: www.izbori.ba.

Za izdavača: Dr. Irena Hadžiabdić, predsjednica

Priručnik prilagodili: Dr Ahmet Šantić, Jovan Kalaba, Dr Irena Hadžiabdić

Saradnik na pripremi publikacije: Mustafa Laković

Tiraž: 4.600

Na osnovu zaključka Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine sa 43. sjednice CIK-a BiH od 11. 09. 2025. godine, ovaj priručnik je odobren za korišćenje izbornoj administraciji Bosne i Hercegovine na Lokalnim izborima 2024. godine

„Svi izrazi pisani u jednom rodu odnose se bez diskriminacije na oba spola.“

Priručnik se distribuira besplatno!

Priručnik je, u cjelini ili u pojedinim njegovim dijelovima, zabranjeno umnožavati i distribuirati bez odobrenja Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine!

S A D R Ź A J

PREDGOVOR

Rad biračkog odbora – Redovno biračko mjesto.....	5
1.0 Dan uoči održavanja izbora.....	5
1.1 Preuzimanje izbornog materijala.....	5
1.2 Uređenje prostora ispred biračkog mjesta.....	6
1.3 Obilježavanje biračkog mjesta plakatima.....	7
1.4 Uređenje biračkog mjesta.....	9
2.0 Izborni dan.....	12
2.1 Sat prije otvaranja biračkog mjesta.....	12
2.1.1 Dodjela dužnosti članovima biračkog odbora.....	12
2.1.2 Identifikacija i evidentiranje posmatrača.....	13
2.1.3 Popunjavanje Obrasca brojnog stanja.....	15
2.1.4 Postavljanje glasačke kutije.....	16
2.2 Otvaranje biračkog mjesta i glasanje.....	17
2.1.1 Identifikacija birača.....	18
2.1.2 Izdavanje glasačkih listića.....	20
2.1.3 Birač u glasačkoj kabini.....	21
2.1.4 Ubacivanje glasačkih listića u glasačku kutiju.....	22
2.1.5 Oštećeni glasački listić.....	22
2.1.6 Pomoć drugog lica.....	23
2.1.7 Ometanje procesa glasanja.....	26
2.1.8 Prisustvo medija na biračkom mjestu.....	26
2.3 Zatvaranje biračkog mjesta.....	28
2.4 Radnje biračkog odbora nakon zatvaranja biračkog mjesta.....	29
2.5 Brojanje glasačkih listića.....	31
2.5.1 Radnje prije brojanja glasačkih listića.....	31
2.5.1.1 Važeći glasački listići – većinski glas.....	31
2.5.1.2 Nevažeći glasački listić.....	33
2.5.2 Brojanje glasačkih listića – većinski glas.....	35
2.6. Pakovanje izbornog materijala.....	39
3.0 Biračko mjesto za glasanje u odsustvu.....	43
4.0 Biračko mjesto za glasanje nepotvrđenim – kovertiranim glasačkim listićima.....	46
5.0 Mobilni tim.....	50
6.0 Sankcije za kršenje Izbornog zakona BiH.....	54

Literatura55

SLIKE

Slika 1: Prijem izbornog materijala.....	5
Slika 2: Potpisivanje Zapisnika o radu biračkog odbora o prijemu izbornog materijala.....	6
Slika 3a: Uklanjanje plakata političkih subjekata iz kruga biračkog mjesta.....	6
Slika 3b: Uklanjanje plakata političkih subjekata iz kruga biračkog mjesta.....	7
Slika 4: Lijepljenje plakata na zidu ispred biračkog mjesta.....	7
Slika 5a: Izgled zida ispred biračkog mjesta sa polijepljenim plakatima.....	8
Slika 5b: Izgled zida ispred biračkog mjesta sa polijepljenim plakatima.....	8
Slika 6: Izgled uređenog biračkog mjesta.....	11
Slika 7: Evidencija određivanja dužnosti članovima biračkog odbora u Zpisniku o radu biračkog odbora od strane predsjednika biračkog odbora.....	12
Slika 8: Identifikacija posmatrača.....	13
Slika 9: Izgled akreditacija posmatrača političkog subjekta.....	13
Slika 10: Izgled akreditacija posmatrača udruženja građana.....	14
Slika 11: Evidentiranje posmatrača u dio Z4 Zapisnika o radu biračkog odbora.....	14
Slika 12: Otvaranje kutija sa glasačkim listićima u cilju brojanja glasačkih listića.....	15
Slika 13a i 13b: Uvid svih prisutnih u glasačku kutiju.....	16
Slika 14: Obrazac brojnog stanja prije otvaranja biračkog mjesta.....	16
Slika 15: Otvaranje biračkog mjesta.....	17
Slika 16: Identifikacija birača.....	19
Slika 17: Potpisivanje birača u izvodu iz CBS.....	19
Slika 18: Otisak štambilja i potpis člana biračkog odbora.....	20
Slika 19: Birač u glasačkoj kabini.....	21
Slika 20: Izgled biračkog mjesta u toku glasanja.....	21
Slika 21: Ubacivanje glasačkog listića u glasačku kutiju.....	22
Slika 22: Zamjena oštećenog glasačkog listića.....	23
Slika 23: PDL obrazac.....	24
Slika 24: Glasanje birača izvan biračkog mjesta.....	25
Slika 25: Zatvaranje biračkog mjesta.....	28
Slika 26: Obrazac brojnog stanja nakon zatvaranja biračkog mjesta.....	29
Slika 27: Dio Z9 Zapisnika o radu biračkog odbora.....	30
Slika 28a: Važeći glasački listić.....	32
Slika 28b: Važeći glasački listić.....	32
Slika 28c: Važeći glasački listić.....	33
Slika 29a: Nevažeći glasački listić.....	34
Slika 29b: Nevažeći glasački listić.....	34
Slika 29c: Nevažeći glasački listić.....	35
Slika 30: Dio Z10 Zapisnika o radu biračkog odbora.....	37
Slika 31: Obrazac ZR većinski glas.....	39
Slika 32: Šema pakovanja redovno biračko mjesto.....	41
Slika 33: Primopredajni obrazac BO-IK.....	42
Slika 34: Obrazac BSO	44
Slika 35: Šema pakovanja biračko mjesto za glasanje u odsustvu.....	45
Slika 36: Koverta za glasanje nepotvrđenim – kovertiranim glasačkim listićem.....	47
Slika 37: Obrazac BSN glasanje nepotvrđenim – kovertiranim glasačkim listićem.....	48
Slika 38: Šema pakovanje biračko mjesto za glasanje nepotvrđenim – kovertiranim glasačkim listićem.....	49
Slika 39: Obrazac BSM Mobilni tim.....	52
Slika 40: Šema pakovanja mobilni tim.....	53

Poštovani predsjednici i članovi biračkih odbora,

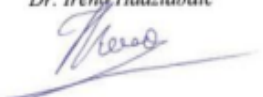
Centralna izborna komisije Bosne i Hercegovine je pripremila Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – Prijevremeni izbori za predsjednika Republike Srpske, koji predstavlja svojevrstan podsjetnik predsjednicima i članovima biračkog odbora u vezi s izbornim radnjama koje se provode na izborima u Bosni i Hercegovini. Priručnik za rad biračkih odbora sadrži detaljan opis i prikaz rada biračkog odbora na biračkom mjestu, te objašnjava ulogu, dužnosti i odgovornosti predsjednika i članova biračkih odbora i njihovih zamjenika, posmatrača i drugih učesnika izbornog procesa, dan uoči izbora, na dan izbora i noć nakon izbora.

Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – Prijevremeni izbori za predsjednika Republike Srpske godine je unaprijeđen u smislu posljednjih izmjena u izbornom zakonodavstvu te daje upute za postupanje biračkog odbora i predsjednika u slučaju eventualne zloupotrebe biračkog prava, pokušaja izbornih prevara, odnosno kršenja odredaba Izbornog zakona Bosne i Hercegovine. Rađen je na osnovu odredbi člana 14.3. stav (5) Izbornog zakona BiH i odredbi Pravilnika o provedbi izbora u Bosni i Hercegovini.

Poštivanje odredaba Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i procedura utvrđenih u podzakonskim aktima koje donosi Centralna izborna komisija BiH je put da se izbjegnu greške i sankcije i izgradi dobra izborna praksa kao garancija demokratskih i poštenih izbora. Ovaj priručnik pruža pomoć i smjernice, te doprinosi profesionalnom radu izborne administracije u Bosni i Hercegovini.

Ovaj Priručnik je namijenjen vama, članovima organa za provođenje izbora i nadam se da će vam na jednostavan i pristupačan način poslužiti kao podsjetnik na izborne radnje i vaše obaveze na biračkom mjestu, kao i da će vam pomoći da svojom nepristranošću, odgovornošću, efikasnošću i profesionalnom komunikacijom doprinesete kontroli i transparentnosti izbornog procesa i jačanju demokratskih institucija.

Sarajevo, septembar, 2025. godine

Predsjednica
Centralne izborne komisije BiH
Dr. Irena Hadžić

REDOVNO BIRAČKO MJESTO

1. DAN UOČI ODRŽAVANJA IZBORA

1.1 PREUZIMANJE IZBORNOG MATERIJALA

Na biračkom mjestu birački odbor od izborne komisije preuzima i provjerava izborni materijal koji se sastoji od osjetljivog i neosjetljivog izbornog materijala i svojim potpisima potvrđuju preuzimanje istog.

NAKON ŠTO BIRAČKI ODBOR USKLADIŠTI IZBORNI MATERIJAL I ZAKLJUČA PROSTORIJU BIRAČKOG MJESTA, POLICIJA ĆE OSIGURAVATI ZGRADU U KOJOJ SE NALAZI BIRAČKO MJESTO.

OSJETLJIVI IZBORNI MATERIJAL

- glasački listići,
- izvod iz Centralnog biračkog spiska,
- zapisnik i obrasci za biračko mjesto,
- štambilj za dodatnu zaštitu glasačkih listića

NEOSJETLJIVI IZBORNI MATERIJAL

- plakati i oznake zabrana,
- kutija sa potrošnim materijalom,
- glasačka kutija,

Slika 1: Prijem izbornog materijala

Slika 2: Potpisivanje Zapisnika o radu biračkog odbora o prijemu izbornog materijala

BIRAČKI ODBOR U DIJELU Z1 ZAPISNIKA O RADU BIRAČKOG ODBORA, POTPISUJE DA JE PREUZEIO KOMPLETAN I ISPRAVAN IZBORNI MATERIJAL.

1.2 UREĐENJE PROSTORA ISPRED BIRAČKOG MJESTA

Birački odbor, u krugu od 50 metara od ulaza u zgradu u kojoj se nalazi biračko mjesto, uklanja sva obilježja i plakate političkih subjekata.

Slika 3a: Uklanjanje plakata političkih subjekata iz kruga biračkog mjesta

Slika 3b: Uklanjanje plakata političkih subjekata iz kruga biračkog mjesta

U SLUČAJU DA SE U KRUGU OD 50 METARA NALAZI PLAKAT POLITIČKOG SUBJEKTA, KOJEG BIRAČKI ODBOR NE MOŽE UKLONITI, PREDSEDNIK BIRAČKOG ODBORA ĆE POZVATI IZBORNU KOMISIJU DA OSIGURA UKLANJANJE PLAKATA.

1.3 OBILJEŽAVANJE BIRAČKOG MJESTA PLAKATIMA

Birački odbor će zalijepiti sve plakate i oznake zabrana na zid ispred ulaza na biračko mjesto.

Slika 4: Lijepljenje plakata na zidu ispred biračkog mjesta

Slika 5a: Izgled zida ispred biračkog mjesta sa plakatima

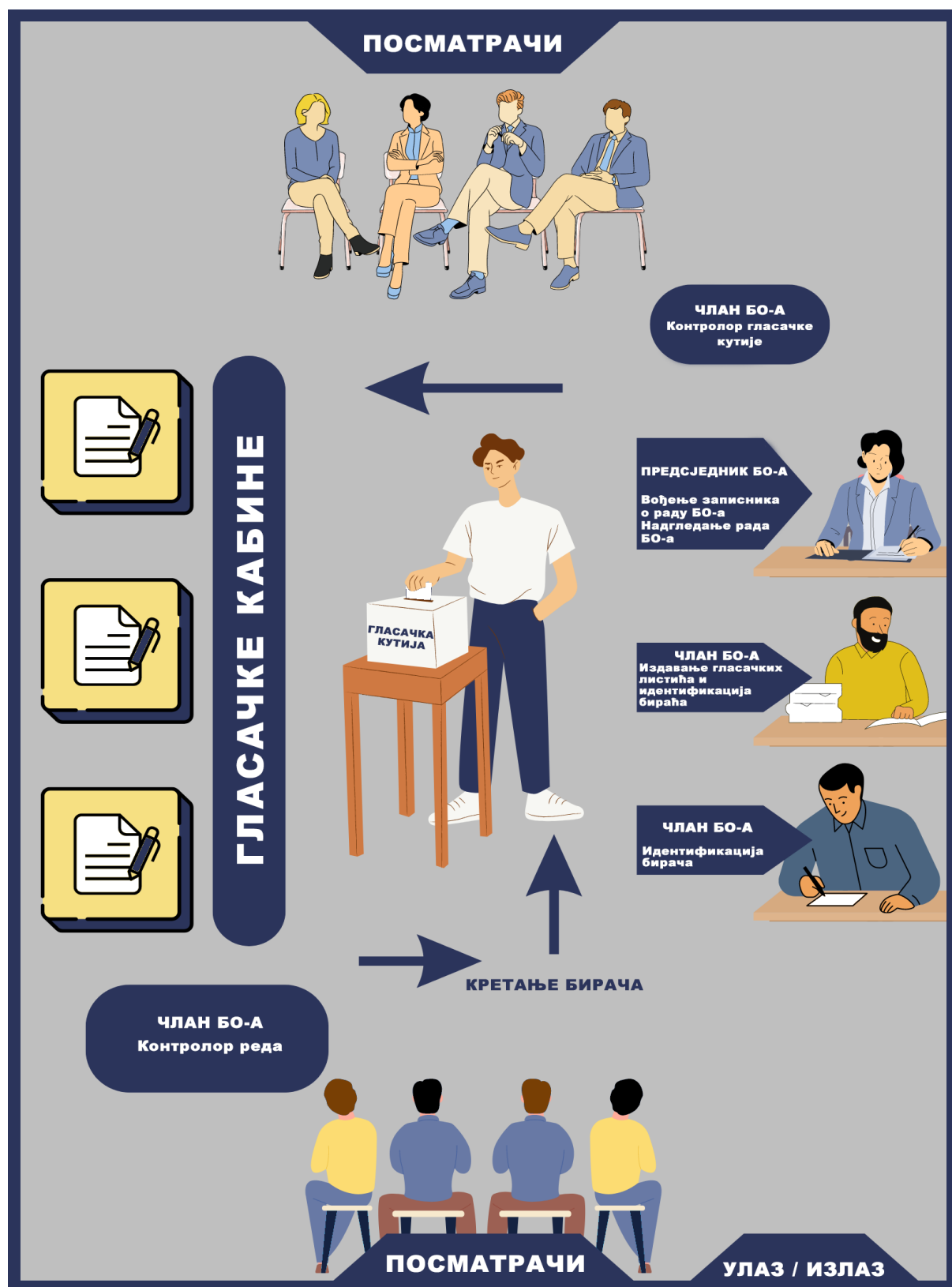
Slika 5b: Izgled zida ispred biračkog mjesta sa plakatima

Plakat „Šema pakovanja“ birački odbor će nalijepiti na zid u prostoriji biračkog mjesta.

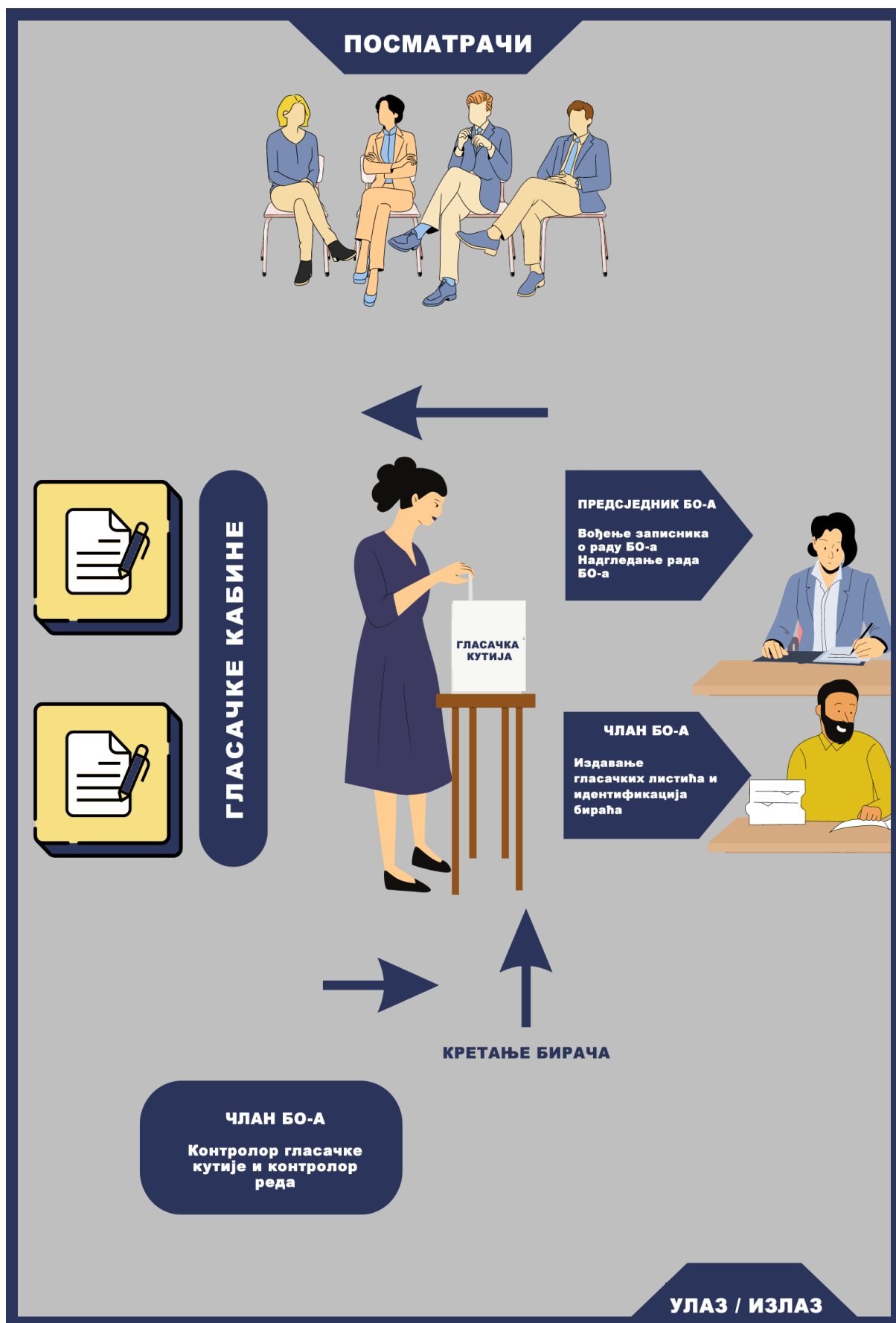
BIRAČKI ODBOR ĆE NA VRATIMA ULAZA U BIRAČKO MJESTO, NA UNUTRAŠNJOJ STRANI ZALIJEPI PLAKAT „OZNAKA BIRAČKOG MJESTA“ NA KOJI ĆE NAPISATI BROJ BIRAČKOG MJESTA, KAO I AKT O IMENOVANOM PREDSJEDNIKU/ZAMJENIKU I ČLANOVIMA BIRAČKOG ODBORA!

1.4 UREĐENJE BIRAČKOG MJESTA

Birački odbor će urediti biračko mjesto za dan izbora.

Šema 1

Šema 2

Slika 6: Izgled uređenog biračkog mjesta

GLASAČKE KABINE TREBAJU BITI OKRENUTE PREMA UNUTRAŠNOSTI PROSTORIJE BIRAČKOG MJESTA, DOVOLJNO UDALJENE I PRIKLADNO RASPOREĐENE, DA SE OSIGURA TAJNOST GLASANJA BIRAČA.

BIRAČKI ODBOR SKLADIŠTI IZBORNI MATERIJAL NA BIRAČKOM MJESTU I ODGOVORAN JE ZA NJEGOVU SIGURNOST!

Provjeriti!

1. Da li je gradska/opštinska izborna komisija dostavila biračkom odboru predviđeni izborni materijal?
2. Da li je na ulazu na biračko mjesto postavljena oznaka biračkog mjesta, smjera lokacije biračkog mjesta, zabrane unošenja oružja, zabrane pušenja i kandidatske liste?
3. Da li su s biračkog mjesta, u krugu od 50 metara od ulaza u zgradu u kojoj se nalazi biračko mjesto, uklonjene sve oznake i obilježja koja upućuju na političke subjekte, vjerske simbole kao i ostale oznake koje mogu imati diskriminaciono značenje?
4. Da li su predsjednik i članovi biračkog odbora uredili biračko mjesto za dan izbora?

2 IZBORNI DAN

2.1 SAT PRIJE OTVARANJA BIRAČKOG MJESTA

PREDSJEDNIK I ČLANOVI BIRAČKOG ODBORA SU OBAVEZNI DOĆI NA BIRAČKO MJESTO - JEDAN SAT PRIJE OTVARANJA BIRAČKOG MJESTA.

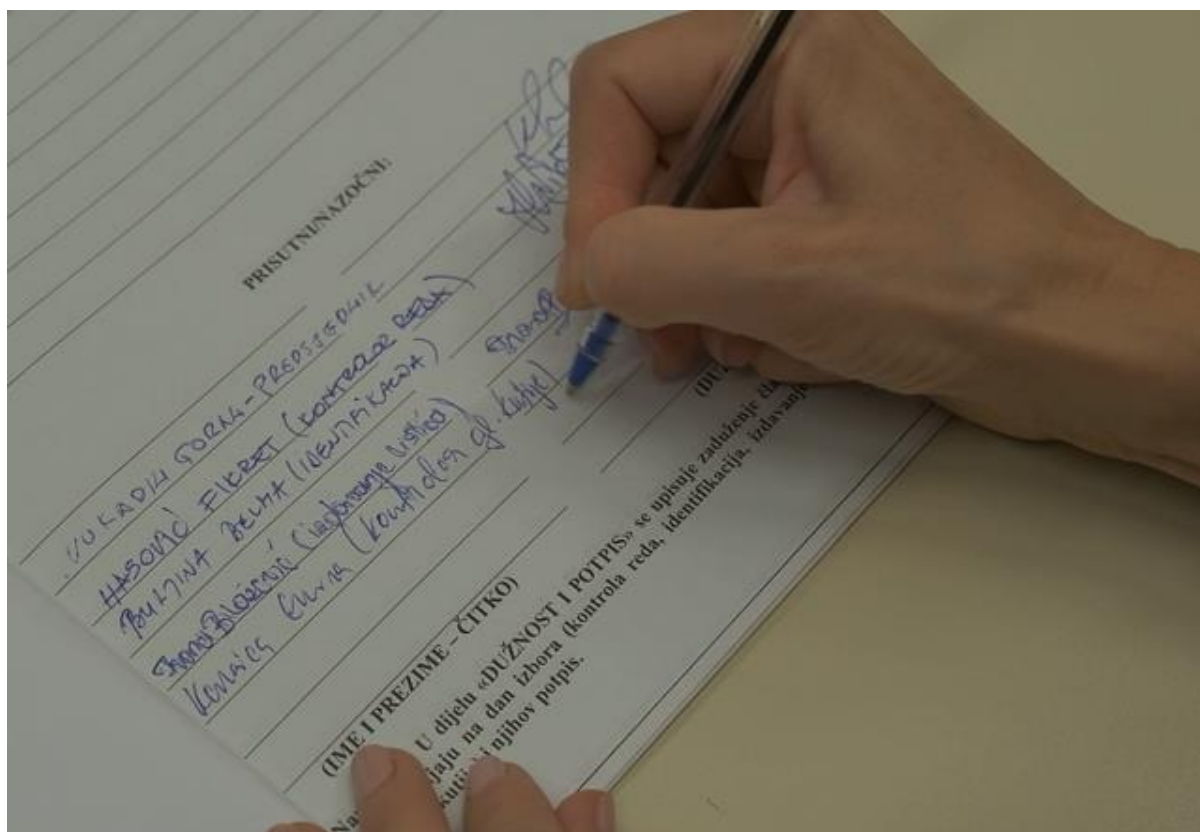
2.1.1 DODJELA DUŽNOSTI ČLANOVIMA BIRAČKOG ODBORA

Predsjednik biračkog odbora, određuje dužnosti članovima biračkog odbora :

- član - zadužen za **kontrolu reda**,
- član - zadužen za **identifikaciju birača**,
- član - zadužen za **izdavanje glasačkih listića**,
- član - zadužen za **kontrolu glasačke kutije**.

Ukoliko se birački odbor sastoji od predsjednika i dva člana, **kontrolor reda** obavlja dužnost i **kontrolora glasačke kutije**, dok član biračkog odbora koji je zadužen za **identifikaciju** takođe **izdaje i glasačke listće**.

PREDSJEDNIK BIRAČKOG ODBORA U DIO Z3 EVIDENTIRA ODREĐENE DUŽNOSTI ČLANOVA BIRAČKOG ODBORA

Slika 7: Evidencija određivanja dužnosti članovima biračkog odbora u Zapisniku o radu biračkog odbora od strane predsjednika biračkog odbora

PREDSJEDNIK I ČLANOVI BIRAČKOG ODBORA SU OBAVEZNI DA POTPIŠU ZAKLETVU U DIJELU Z3 ZAPISNIKA O RADU BIRAČKOG ODBORA.

2.1.2 IDENTIFIKACIJA I EVIDENTIRANJE POSMATRAČA

Predsjednik biračkog odbora, nakon što izvrši identifikaciju, u dio Z4 Zapisnika o radu biračkog odbora evidentira sve prisutne posmatrače:

- posmatrači političkog subjekta – **bijela akreditacija**
- posmatrači udruženja – **siva akreditacija**
- međunarodni posmatrači – **roze akreditacija**.

Slika 8: Identifikacija posmatrača

Slika 9: Izgled akreditacija posmatrača političkog subjekta

Slika 10: Izgled akreditacija posmatrača udruženja građana

Slika 11: Evidentiranje posmatrača u dio Z4 Zapisnika o radu biračkog odbora

SAMO AKREDITOVANI POSMATRAČI IMAJU PRAVO POSMATRATI PROCES PRIPREME ZA OTVARANJE BIRAČKOG MJESTA.

NA BIRAČKOM MJESTU U ISTO VRIJEME MOŽE BITI SAMO PO JEDAN POSMATRAČ JEDNOG POLITIČKOG SUBJEKTA, KAO I PO JEDAN POSMATRAČ JEDNOG UDRUŽENJA.

POSMATRAČU SE MORA OMOGUĆITI PRAVO NA EFEKTIVNO VRŠENJE PROMATRANJA, ŠTO PODRAZUMIJEVA JASAN UVID U SVE IZBORNE AKTIVNOSTI, A POSEBNO U FAZU BROJANJA GLASAČKIH LISTIĆA.

UKOLIKO POSMATRAČ ZA VRIJEME PROMATRANJA UTVRDI NEPRAVILNOSTI U VEZI S PROCESOM KOJI JE PROMATRA MOŽE TRAŽITI POJAŠNJENJE OD OVLAŠTENE OSOBE, A UKOLIKO JE NEZADOVOLJAN OBRAZLOŽENJEM O TOME ĆE UNIJETI PRIMJEDBU U ZAPISNIK.

2.1.3 POPUNJAVANJE OBRASCA BROJNOG STANJA

Za popunjavanje Obrasca brojnog stanja, birački odbor treba utvrditi sljedeće:

- broj imena na izvodu iz Centralnog biračkog spiska,
- broj primljenih glasačkih listića.

PREDSJEDNIK BIRAČKOG ODBORA NA IZVODU IZ CENTRALNOG BIRAČKOG SPISKA PROVJERAVA:

- *DA LI NUMERISANE STRANICE ODGOVARAJU STANJU U IZVODU,*
- *DA LI SU SVI REDOVI POPUNJENI IMENIMA BIRAČA,*
- *NA ZADNJOJ STRANICI - IZA POSLJEDNJEG IMENA NA IZVODU UPISAN JE BROJ IMENA NA IZVODU - PREDSJEDNIK BIRAČKOG ODBORA NAVEDENI BROJ UPISUJE U OBRAZAC BROJNOG STANJA.*

Birački odbor otvara kutije sa glasačkim listićima, te metodom duplog brojanja i unakrsnog slaganja na radnoj površini, utvrđuje koliko su ukupno zadužili glasačkih listića za nivo predsjednika RS.

Slika 12: Otvaranje kutija sa glasačkim listićima u cilju brojanja glasačkih listića

2.1.4 POSTAVLJANJE GLASAČKE KUTIJE

PREDSJEDNIK BIRAČKOG ODBORA SVIM PRISUTNIM NA BIRAČKOM MJESTU POKAZUJE DA JE GLASAČKA KUTIJA PRAZNA, ISTU POSTAVLJA NA STO KOJI JE NA SREDINI BIRAČKOG MJESTA, STAVLJA POKLOPAC NA KUTIJU KOJU ZATVARA SA ČETIRI PLASTIČNA PEČATA.

Slika 13a i 13b:
Uvid svih
prisutnih u
glasačku kutiju

PREDSJEDNIK BIRAČKOG ODBORA, BROJEVE PLASTIČNIH PEČATA KOJIM JE ZAPEČAČENA GLASAČKA KUTIJA, UPISUJE U OBRAZAC BROJNOG STANJA.

ОБРАЗАЦ ЗА БРОЈНО СТАЊЕ (РЕДОВНО БИРАЧКО МЈЕСТО – ПРИЛБРЕМЕНИ ИЗБОРИ)				НАЗОВ И ШИРА ОПУШТИНЕ/ОПШТИНЕ/ЈЕДИНИЦЕ		БРОЈ БИРАЧКОГ МЈЕСТА:	
				БАЂА. ЛУКА 034Б		034Б021	
						БС	
Серијски број пластичног печата ПЕЧАТ 1 БА 7 5 5 2 6 8 БА 3 5 5 1 1 0 ПЕЧАТ 2 БА 2 3 4 9 9 6 БА 0 0 9 9 4 3				Серијски број пластичног печата ПЕЧАТ 3 БА 2 3 4 9 9 6 БА 0 0 9 9 4 3 ПЕЧАТ 4 БА 2 3 4 9 9 6 БА 0 0 9 9 4 3			
ДИО I: ПРИЈЕ ОТВАРАЊА БИРАЧКОГ МЈЕСТА 1. Број бирача на изводу из Централног бирачког списка (бруно бројевима) 2. Број примљених гласачких листића				ПРЕДСЈЕДНИК РС 0 6 5 0 0 6 5 0			
ДИО II: ТОКОМ ГЛАСАЊА 3. Број издвојеног примљених гласачких листића 4. Укупан број примљених гласачких листића (пажљиво!)				ПРЕДСЈЕДНИК РС 0 6 5 0 0 6 5 0			
ДИО III: НАКОН ЗАТВАРАЊА БИРАЧКОГ МЈЕСТА 5. Број потписа на изводу из Централног бирачког списка (бруно бројевима) 6. Број упућених гласачких листића (пажљиво!) 7. Број издвојених гласачких листића (пажљиво!) 8. Број неискоришћених гласачких листића (бруно бројевима) 9. УКУПАН БРОЈ ЗАДЖЕЊЕНИХ ГЛАСАЧА (пажљиво!)				ПРЕДСЈЕДНИК РС 0 6 5 0 0 6 5 0 0 6 5 0 0 6 5 0			
10. ТЕСТ ТАЈНОСТИ: пажљиво! пажљиво! пажљиво! пажљиво! пажљиво! пажљиво! пажљиво! пажљиво! пажљиво! пажљиво!				ПРЕДСЈЕДНИК РС 0 6 5 0 0 6 5 0 0 6 5 0 0 6 5 0			
Потписи/јединица се изводи, издвојених да сви бројеви тачно одражавају изборне активности на овом бирачком мјесту				Серијски број пластичног печата ПЕЧАТ 5 0 6 5 0 0 6 5 0			
ПРЕДСЈЕДНИК ЧЛАН 1 ЧЛАН 2		ИМЕ (ШТАМПАНИМ СЛОВИМА) ПОТПИС		ЧЛАН 3 ЧЛАН 4		ИМЕ (ШТАМПАНИМ СЛОВИМА) ПОТПИС	

Slika 14: Obrazac brojnog stanja prije otvaranja biračkog mjesta

Provjeriti!

1. Da li su svi članovi biračkog odbora došli na vrijeme na biračko mjesto (najmanje sat vremena prije otvaranja biračkog mjesta)?
2. Da li je predsjednik biračkog odbora odredio koji će član biračkog odbora biti zadužen za kontrolu reda, identifikaciju, izdavanje glasačkih listića i kontrolu glasačke kutije?
3. Da li su svi potpisali zakletvu u dijelu Z3a zapisnika o radu biračkog odbora?
4. Da li je predsjednik biračkog odbora započeo vođenje Zapisnika o radu biračkog odbora na dan održavanja izbora — Z3 i Z4 i popunjavanje Obrasca za brojno stanje, na način kako je to predviđeno?
5. Da li je predsjednik biračkog odbora evidentirao prisutne posmatrače, na način kako je to propisano i uputio ih na mjesto gdje mogu sjesti i posmatrati izborne aktivnosti?
6. Da li su obavljene druge radnje koje su predviđene prije otvaranja biračkog mjesta (prebrojavanje glasačkih listića, pokazivanje prazne glasačke kutije, pečačenje glasačke kutije itd.)?

2.2 OTVARANJE BIRAČKOG MJESTA I GLASANJE

BIRAČKO MJESTO SE OTVARA U 07.00 SATI. NAKON OTVARANJA BIRAČKOG MJESTA, PRVO GLASAJU PREDSJEDNIK I ČLANOVI BIRAČKOG ODBORA, UKOLIKO SU UPISANI NA IZVOD IZ CENTRALNOG BIRAČKOG SPISKA. PREDSJEDNIKU I ČLANOVIMA BIRAČKOG ODBORA KOJI NE GLASAJU NA TOM BIRAČKOM MJESTU, BIĆE OMOGUĆENO U TOKU IZBORNOG DANA DA GLASAJU NA SVOM BIRAČKOM MJESTU.

Slika 15: Otvaranje biračkog mjesta

Na biračkom mjestu glasaju osobe čije je ime upisano u izvod iz Centralnog biračkog spiska za to biračko mjesto i koje članu biračkog odbora zaduženom za identifikaciju pokažu jedan od tri važeća identifikaciona dokumenta izdata u Bosni i Hercegovini - s fotografijom:

- ličnu kartu,
- pasoš, ili
- vozačku dozvolu.

KONTROLOR REDA STOJI NA ULAZU U PROSTORIJU BIRAČKOG MJESTA I KONTROLIŠE PROTOK BIRAČA.

2.1.1 IDENTIFIKACIJA BIRAČA

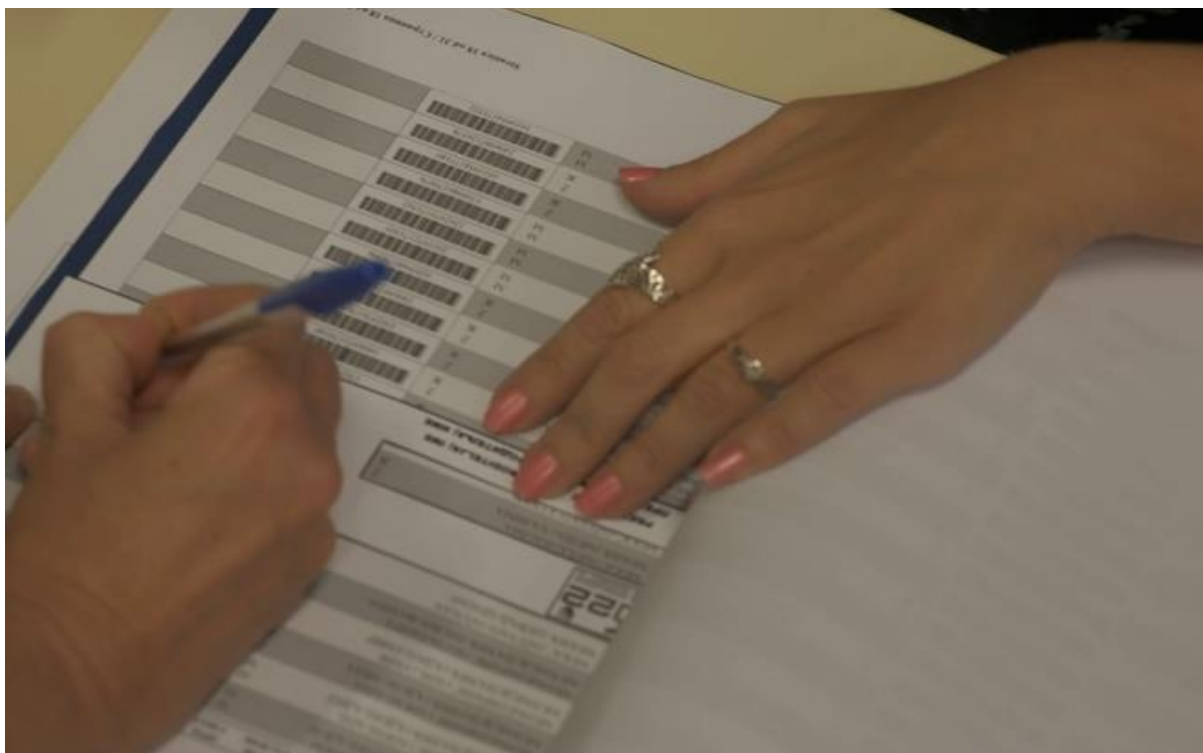
Član biračkog odbora zadužen za identifikaciju:

- na osnovu identifikacionog dokumenta birača provjerava identitet birača i utvrđuje važenje identifikacionog dokumenta ,
- pronalazi ime birača na izvodu iz Centralnog biračkog spiska,
- upozorava birača da je **OBAVEZAN DA SE POTPIŠE IDENTIČNO KAO NA IDENTIFIKACIONOM DOKUMENTU**,
- obezbjeđuje da se birač potpiše u predviđeno mjesto za potpis na izvodu iz Centralnog biračkog spiska.

VAŽNO: ČLAN BIRAČKOG ODBORA ZADUŽEN ZA IDENTIFIKACIJU NE ČITA NAGLAS IME BIRAČA

Slika 16: Identifikacija birača

Slika 17: Potpisivanje birača u izvodu iz CBS

2.1.2 IZDAVANJE GLASAČKIH LISTIĆA

Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića postupa na sljedeći način:

- na glasačkom listiću žute boje, ispod „UPUTSTVA O NAČINU GLASANJA,“ staviće **OBAVEZNO** otisak štamblja i potpisati se.
- upoznati birača sa pravilnim popunjavanjem glasačkog listića,
- uputiti birača prema jednoj od praznih glasačkih kabina

**ПРЕДСЈЕДНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
PREDSJEDNIK REPUBLIKE SRPSKE**

**OKRENITE DRUGU STRANICU
ОКРЕНИТЕ ДРУГУ СТРАНУ**

UPUTSTVO-УПУТСТВО-NAPUTAK

Označite kvadratić **pored imena samo jednog kandidata.**

Означите квадратић **поред имена само једног кандидата.**

Označite kvadratić **pokraj imena samo jednoga kandidata.**

**OKRENITE DRUGU STRANICU
ОКРЕНИТЕ ДРУГУ СТРАНУ**

BANJA LUKA
034B043
БАЊА ЛУКА
034B043

[Signature]

600
PRIJEVREMENI IZBORI 00.00.2025- PRIJEVREMENI ZBORI 00.00.2025.

Slika 18: Otisak štamblja i potpis člana biračkog odbora

2.1.3 BIRAČ U GLASAČKOJ KABINI

Birač u glasačkoj kabini označava svoj glasački listić, **ne smije** koristiti mobitel, fotoaparat ili drugo sredstvo za fotografisanje i sl.

Slika 19: Birač u glasačkoj kabini

Slika 20. Izgled biračkog mjesta u toku glasanja

SA CILJEM OSIGURANJA TAJNOSTI GLASANJA U GLASAČKOJ KABINI ZA VRIJEME GLASANJA, KONTROLOR GLASAČKE KUTIJE OKREĆE LEĐA BIRAČU

2.1.4 UBACIVANJE GLASAČKOG LISTIĆA U GLASAČKU KUTIJU

Nakon što birač označi svoj glasački listić u glasačkoj kabini, birač presavija glasački listić, kako bi u potpunosti zaštitio tajnost svog glasa, dolazi do glasačke kutije i ubacuje glasački listić u glasačku kutiju.

Slika 21: Ubacivanje glasačkog listića u glasačku kutiju

2.1.5 OŠTEĆENI GLASAČKI LISTIĆ

U slučaju pogrešnog označavanja ili oštećenja glasačkog listića, birač može od člana biračkog odbora koji izdaje glasačke listiće zahtijevati da zamijeni glasački listić.

ČLAN BIRAČKOG ODBORA ZADUŽEN ZA IZDAVANJE GLASAČKIH LISTIĆA, IZUZEĆE GLASAČKI LISTIĆ, A PREKO IZUZETOG GLASAČKOG LISTIĆA NAPISATI RIJEČ „OŠTEĆEN“ I GLASAČKI LISTIĆ ODLOŽITI U NAMJENSKU KOVERTU, A BIRAČU IZDATI NOVI GLASAČKI LISTIĆ U SKLADU SA REDOVNOM PROCEDUROM.

Slika 22: Zamjena oštećenog glasačkog listića

2.1.6 POMOĆ DRUGOG LICA

Birač koji je slijep, nepismen ili lice sa invaliditetom, uz odobrenje predsjednika biračkog odbora ima pravo koristiti pomoć drugog lica kojeg on izabere. Dokaz za birača koji je slijep ili lice sa invaliditetom je rješenje ili UVJERENJE/POTVRDA NADLEŽNE USTANOVE, INSTITUTA ILI KOMISIJE O UTVRĐENOM INVALIDITETU ILI TJELESNOM OŠTEĆENJU, ILI ČLANSKA ISKAZNICA SAVEZA ILI UDRUŽENJA REGISTROVANIH ZA POMOĆ OVOJ KATEGORIJI LICA. NEPISMENOST SE DOKAZUJE LIČNIM IDENTIFIKACIONIM DOKUMENTOM NA KOJEM JE U RUBRICI ZA POTPIS UPISANA OZNAKA „XX“.

IZUZETNO, PREDSEDNIK BIRAČKOG ODBORA MOŽE BEZ DOKAZA ODOBRI TI POMOĆ DRUGOG LICA SAMO BIRAČU KOJI ZBOG OČIGLEDNE INVALIDNOSTI NIJE U MOGUĆNOSTI GLASATI BEZ OVE POMOĆI.

- Predsjednik biračkog odbora za te birače popunjava obrazac „**PDL- Pomoć drugog lica**,“ koji ostaje kod člana biračkog odbora zaduženog za identifikaciju i pakuje se zajedno sa izvodom iz Centralnog biračkog spiska,
- Predsjednik biračkog odbora će odobriti da drugo lice, koje izabere birač, pomogne u procesu glasanja,
- Lice koje pomaže ne smije biti član biračkog odbora niti akreditovani posmatrač, i to lice će napisati svoje ime štampanim slovima u izvodu iz Centralnog biračkog spiska pored imena birača kojem je pomagao i potpisati se,

- Član biračkog odbora upisuje u dio predviđen za potpis “XX”, broj identifikacionog dokumenta birača koji glasa i birača koji mu pomaže pored njegovog potpisa,
- Lice koje pomaže drugom biraču glasati ne mora biti upisano u Centralni birački spisak. Jedno lice može pomagati samo jednom biraču.

PDL/PDO/ПДЛ

Pomoć drugog lica/druge osobe/Помоћ другог лица

☐ Na biračkom mjestu/На бирачком мјесту ☐ Izvan biračkog mjesta/Изван бирачког мјеста
--

1
RB obrasca /РБ обрасца

034B021
Број ВМ/Број ВМ

МАРКО МАРКОВИЋ 111191111111 02QZI416 244
 Име и презиме бирача, ЛМБ, број личне карте/osobne iskaznice i redni broj бирача u izvodu iz CBS/izvatku iz SBP/ / Име и презиме бирача, ЛМБ, број личне карте и Редни број бирача у изводу из ЦБС

ВЛАДАН ВЛАДАВИЋ 111191111111 02QBI416
 Име и презиме лица које помаже/osobe која помаже, ЛМБ и број личне карте/osobne iskaznice i potpis/,
 Име и презиме лица које помаже, ЛМБ и број личне карте и потпис

☐ Slijepi birač/Слијепи бирач ☐ Nepismeni birač/Неписмени бирач ☐ Lice a invalidetom/Лице с инвалидитетом Staviti oznaku X u kvadratić prema kategoriji kojoj birač pripada/ Ставити ознаку X у квадратнић према категорији којој бирач припада

02QZI416
 Navod o vrsti dokaza o potrebi glasanja/glasovanja бирача uz pomoć drugog lica/druge osobe i број dokaza/ Навод о врсти доказа о потреби гласања бирача уз помоћ другог лица и број доказа

Predsjednik BO/Председник БО

MUSTAFA LAKOVIĆ
 Име, презиме и потпис/Име, презиме и потпис

Pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću izjavljujem da sam upoznat sa odredbom člana 5.19 stav (4) Izbornog zakona BiH, odnosno da na dan izbora mogu pomoći samo jednom biraču.

Под пуном материјалном и кривичном одговорношћу изјављујем да сам упознат са одредбом члана 5.19 став(4) Изборног закона БиХ, односно да на дан избора могу помоћи само једном бирачу.

Lice koje pomaže biraču/Лице које помаже бирачу

 Потпис/Потпис

Slika 23: PDL obrazac

Fizički nesposobni birači su i oni birači koji dođu do objekta biračkog mjesta, ali ne mogu ući u prostoriju biračkog mjesta.

- Drugo lice, koje taj birač izabere, donosi važeći identifikacioni dokument fizički nesposobnog birača na biračko mjesto i izjavljuje da birač ne može ući na biračko mjesto,
- Član biračkog odbora zadužen za identifikaciju provjerava da li je ime fizički nesposobnog birača upisano u izvod iz Centralnog biračkog spiska,
- Ako je ime tog birača upisano u izvod iz Centralnog biračkog spiska, predsjednik odlazi prema fizički nesposobnom biraču s Obrascem PDL - Pomoć drugog lica, Zapisnikom o radu biračkog odbora, glasačkim listićem, olovkom i kovertom,
- Predsjednik BO popunjava Obrazac PDL - Pomoć drugog lica, upisuje ime prezime i JMB fizički nesposobnog birača u dio Z5 Zapisnika o radu biračkog odbora.
- Fizički nesposobni birač potpisuje se pored tih podataka i popunjava glasački listić koji stavlja u predviđenu kovertu. Lice koje je fizički nesposobni birač izabrao za pomoć, odnosi kovertu s glasačkim listićem do glasačke kutije, otvara kovertu i glasački listić ubacuje u glasački kutiju.
- Član biračkog odbora upisuje u dio predviđen za potpis, pored imena fizički nesposobnog birača, broj identifikacionog dokumenta tog birača.
- Lice koje pomaže fizički nesposobnom biraču upisuje svoje ime štampanim slovima pored imena fizički nesposobnog birača u izvod iz Centralnog biračkog spiska i potpisuje se.
- Predsjednik biračkog odbora predaje obrazac "PDL - Pomoć drugog lica" članu biračkog odbora zaduženog za identifikaciju, koji se pakuje u istu vreću sa izvodom iz Centralnog biračkog spiska.

Slika 24: Glasanje birača izvan biračkog mjesta

2.1.7 OMETANJE PROCESA GLASANJA

Predsjednik biračkog odbora može s biračkog mjesta i iz njegove okoline udaljiti svako lice koje narušava red. Svako udaljavanje s biračkog mjesta treba obilježiti u Obrazac Z7 Zapisnika.

Ako na biračkom mjestu postoji opasnost za red i mir, ako dođe do nasilja ili se otkrije oružje ili opasni predmeti, predsjednik biračkog odbora će u skladu sa svojim dužnostima i odgovornošću:

- prekinuti glasanje za onoliko vremena koliko je potrebno da se ponovo uspostavi red i mir na biračkom mjestu,
- nakon prekida glasanja i ponovo uspostavljenog reda i mira, postupiti kako je navedeno u ovom priručniku o radnjama kod glasanja birača.

Ako se red na biračkom mjestu naruši, predsjednik biračkog odbora može zahtijevati pomoć policije ili snaga sigurnosti izvan biračkog mjesta kako bi se ponovo uspostavio red i mir na biračkom mjestu.

GLASANJE SE PREKIDA DOK SE NA BIRAČKOM MJESTU NALAZE PRIPADNICI POLICIJE ILI SNAGA SIGURNOSTI. O SVIM POJAVAMA OMETANJA GLASANJA I NARUŠAVANJA REDA NA BIRAČKOM MJESTU PREDSEDNIK BIRAČKOG ODBORA OBAVJEŠTAVA IZBORNU KOMISIJU.

2.1.8 PRISUSTVO PREDSTAVNIKA MEDIJA NA BIRAČKOM MJESTU

- Ako predstavnici medija žele ući na biračko mjesto s ciljem izvještavanja javnosti o toku glasanja na tom biračkom mjestu, predsjednik biračkog odbora odobriće im prisustvo na biračkom mjestu onoliko dugo koliko je potrebno da se pripremi kratko izvještavanje.
- Predsjednik biračkog odbora obavijestiće predstavnike medija da prilikom boravka na biračkom mjestu ni na koji način ne smiju remetiti tok glasanja niti ugroziti tajnost glasanja i informisati ih o utvrđenim pravilima ponašanja na biračkom mjestu.

Provjeriti!

1. Da li je biračko mjesto otvoreno na vrijeme, a ako nije, da li je o kašnjenju obaviještena gradska/opštinska izborna komisija na način kako je to propisano?
2. Da li birački odbor vodi računa da se glasanje birača obavlja na zakonit način, odnosno:
 - ▶ da li se poštuje tajnost glasanja, tj. da li se u glasačkoj kabini u isto vrijeme nalazi samo jedno lice
 - ▶ da li se onemogućava da neko lice glasa umjesto drugog lica pod njegovim imenom ili da ponovo glasa
 - ▶ da li se vodi računa da nijedno lice ne ometa birača koji ispunjava glasačke listiće, traži od njega bilo kakve informacije o tome za koga želi glasati, za koga je glasao, sprječava ili pokušava spriječiti nekoga u ostvarivanju njegovog biračkog prava?
3. Da li predsjednik i članovi biračkog odbora obavljaju svoje dužnosti na način kako je to propisano, odnosno:

- ▶ predsjednik biračkog odbora — rukovodi radom biračkog odbora i sa članovima biračkog odbora odgovora za zakonitost rada na biračkom mjestu; održava integritet procesa glasanja, održava mir i red na biračkom mjestu i njegovoj okolini; popunjava potrebne obrasce; osigurava da na biračkom mjestu ne bude oružja ili opasnih predmeta; pomaže biračima kojima treba dodatno objašnjenje o procesu glasanja; rješava sva pitanja koja se odnose na identifikaciju i pravo glasa birača; evidentira u Zapisnik o radu biračkog odbora na dan održavanja izbora – Obrazac ZARBO II – vrijeme i okolnosti svih iznimnih događaja na biračkom mjestu te vodi računa da Zapisnik sadrži sve potrebne podatke;
 - ▶ član biračkog odbora zadužen za kontrolu reda – osigurava kontrolu kretanja birača na biračkom mjestu i ne dozvoljava da se na biračkom mjestu stvara nepotrebna gužva;
 - ▶ član biračkog odbora zadužen za identifikaciju – provjerava identitet birača; pronalazi biračevo ime u izvodu iz konačnog Centralnog biračkog spiska; upozorava birača da se mora potpisati identično kao na identifikacionom dokumentu; osigurava da se birač potpiše pored svog imena u izvodu iz konačnog Centralnog biračkog spiska;
 - ▶ član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića – **OBAVEZNO** stavlja otisak štambilja i potpisuje se na poleđini glasačkog listića; objašnjava biraču kako treba ispravno ispuniti glasačke listiće; izdaje glasačke listiće; upućuje birača prema slobodnoj glasačkoj kabini;
 - ▶ član biračkog odbora zadužen za kontrolu glasačke kutije – upućuje birača da ubaci glasačke listiće u glasačku kutiju i napusti biračko mjesto; osigurava da nijedan birač ne napusti biračko mjesto dok u glasačku kutiju ne ubaci glasačke listiće; osigurava da se samo glasački listići ubacuju u glasačku kutiju?
4. Da li je na biračkom mjestu bilo ometanja glasanja i ako jeste, da li je predsjednik postupio na način da:
- ▶ ukloni opasnost, nasilje, oružje ili opasne predmete s biračkog mjesta; prekine glasanje ako se opasnost, nasilje, oružje ili opasni predmeti ne mogu odmah otkloniti za onoliko vremena koliko je potrebno da se ponovo uspostavi red i mir na biračkom mjestu, a ako se red na biračkom mjestu naruši, zahtijeva pomoć policije ili snaga sigurnosti izvan biračkog mjesta kako bi se ponovo uspostavio red i mir na biračkom mjestu?
5. Da li je bilo prekida u glasanju i, ako jeste, da li je o tome obaviještena gradska/opštinska izborna komisija na način kako je to propisano?

2.3 ZATVARANJE BIRAČKOG MJESTA

Biračko mjesto se zatvara u 19:00 sati.

Procedura zatvaranja biračkog mjesta:

- predsjednik objavljuje 15 minuta prije zatvaranja biračkog mjesta svim prisutnima unutar i ispred biračkog mjesta vrijeme zatvaranja biračkog mjesta
- član biračkog odbora zadužen za kontrolu reda u vrijeme zatvaranja biračkog mjesta odlazi na kraj reda birača koji su u redu za glasanje, kako bi se osiguralo da se nijedno lice ne priključi nakon zatvaranja biračkog mjesta,
- nakon što posljednji birač iz reda glasa - zatvara vrata,
- predsjednik u Obrazac Z8 Zapisnika upisuje vrijeme zatvaranja biračkog mjesta,
- predsjednik zatvara otvor glasačke kutije petim plastičnim pečatom čiji broj upisuje u Obrazac brojnog stanja.

Prilikom zatvaranja biračkog mjesta predsjednik u Obrazac Z4 Zapisnika evidentira prisutne akreditovane posmatrače.

Slika 25: Zatvaranje biračkog mjesta

2.4 RADNJE BIRAČKOG ODBORA NAKON ZATVARANJA BIRAČKOG MJESTA

Birački odbor nakon zatvaranja biračkog mjesta popunjava preostali dio Obrasca brojnog stanja i pakuje neiskorišćene i oštećene glasačke listiće:

- **Štambilj odlaže u providnu PLD vrećicu**, koja se zatvara i ostavlja na vidno mjesto na radnoj površini,
- Sve olovke koje nisu crvene tinte, odlažu se u vreću za neiskorišćene glasačke listiće,
- Neiskorišćeni glasački listići i koverta s oštećenim glasačkim listićima pakuju se u providnu zaštitnu vreću. Birački odbor je dužan na zaštitnu vreću upisati šifru biračkog mjesta,
- Broj potpisa na izvodu iz Centralnog biračkog spiska predsjednik biračkog odbora upisuje u dio Z9 Zapisnika o radu biračkog odbora (broj potpisa po svakoj stranici), a ukupan broj potpisa upisuje u red 5 Obrasca brojnog stanja,
- Izvod iz Centralnog biračkog spiska odlažu u predviđenu kovertu, koju preko zalijepljenog otvora lijepi samoljepljivom naljepnicom na kojoj piše “Izvod iz CBS-NE OTVARAJ!” i odlažu je na vidno mjesto,
- Predsjednik i članovi biračkog odbora potpisuju Obrazac za brojno stanje.

ОБРАЗАЦ ЗА БРОЈНО СТАЊЕ (РЕДОВНО БИРАЧКО МЈЕСТО - ПРИЈЕВРЕМЕНИ ИЗБОР)				НАЗИВ И ШИФРА ОПШТИНЕ/ОПШТИНЕ/ЈЕДИНАЦЕ БАЉА ЛУКА 0345		БРОЈ БИРАЧКОГ МЈЕСТА: 0345021		Б																																																	
Серијски број табачног печата <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td colspan="5">ПЕЧАТ 1</td> <td colspan="5">ПЕЧАТ 2</td> </tr> <tr> <td>BA</td><td>7</td><td>5</td><td>5</td><td>2</td> <td>6</td><td>8</td><td>BA</td><td>3</td><td>5</td> <td>5</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>0</td> </tr> </table> Серијски број табачног печата <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td colspan="5">ПЕЧАТ 3</td> <td colspan="5">ПЕЧАТ 4</td> </tr> <tr> <td>BA</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>9</td> <td>9</td><td>6</td><td>BA</td><td>0</td><td>0</td> <td>9</td><td>9</td><td>4</td><td>3</td> </tr> </table>									ПЕЧАТ 1					ПЕЧАТ 2					BA	7	5	5	2	6	8	BA	3	5	5	1	1	1	0	ПЕЧАТ 3					ПЕЧАТ 4					BA	2	3	4	9	9	6	BA	0	0	9	9	4	3
ПЕЧАТ 1					ПЕЧАТ 2																																																				
BA	7	5	5	2	6	8	BA	3	5	5	1	1	1	0																																											
ПЕЧАТ 3					ПЕЧАТ 4																																																				
BA	2	3	4	9	9	6	BA	0	0	9	9	4	3																																												
ДИО I: ПРВЕ ОТВАРАЊА БИРАЧКОГ МЈЕСТА 1. Број бирача на изводу из Централног бирачког списка (укупно бројни) 2. Број примљених гласачких листића <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td colspan="2">ПРЕДСЈЕДНИК РС</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>6</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>5</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>0</td> </tr> </table>									ПРЕДСЈЕДНИК РС		0	6	0	5	0	0																																									
ПРЕДСЈЕДНИК РС																																																									
0	6																																																								
0	5																																																								
0	0																																																								
ДИО II: ТОКОМ ГЛАСАЊА 3. Број наведено примљених гласачких листића 4. Укупан број примљених гл. листића (ред 3+ред 5) <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td colspan="2">ПРЕДСЈЕДНИК РС</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>0</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>0</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>6</td> </tr> <tr> <td>6</td><td>5</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>0</td> </tr> </table>									ПРЕДСЈЕДНИК РС		0	0	0	0	0	6	6	5	0	0																																					
ПРЕДСЈЕДНИК РС																																																									
0	0																																																								
0	0																																																								
0	6																																																								
6	5																																																								
0	0																																																								
ДИО III: НАКОН ЗАТВАРАЊА БИРАЧКОГ МЈЕСТА 5. Број потписа на изводу из Централног бирачког списка (укупно бројни) 6. Број издатих гласачких листића (ред 2) 7. Број издатих гласачких листића (ред 5+ред 6) 8. Број НЕИСКОРИШЋЕНИХ гласачких листића (укупно бројни) 9. УКУПАН БРОЈ ИЗДАНИХ ГЛ. ЛИСТИЋА (ред 7+ред 8) 10. ТЕСТ ТИМОСТИ (ред 9+ред 4, ако могу издати, уписати разлику) <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td colspan="2">ПРЕДСЈЕДНИК РС</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>3</td> </tr> <tr> <td>2</td><td>0</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>0</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>0</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>0</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>3</td> </tr> <tr> <td>3</td><td>2</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>0</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>3</td> </tr> <tr> <td>3</td><td>3</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>0</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>6</td> </tr> <tr> <td>5</td><td>0</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>0</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>0</td> </tr> <tr> <td>0</td><td>0</td> </tr> </table>									ПРЕДСЈЕДНИК РС		0	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	2	0	0	0	3	3	3	0	0	0	6	5	0	0	0	0	0	0	0															
ПРЕДСЈЕДНИК РС																																																									
0	3																																																								
2	0																																																								
0	0																																																								
0	0																																																								
0	0																																																								
0	3																																																								
3	2																																																								
0	0																																																								
0	3																																																								
3	3																																																								
0	0																																																								
0	6																																																								
5	0																																																								
0	0																																																								
0	0																																																								
0	0																																																								
Потписујући се испод, изјављујем да ови бројеви тачно одражавају изборне активности на овом бирачком мјесту																																																									
ИМЕ (ШТАМПАНИМ СЛОВИМА) ПОТПИС ПРЕДСЈЕДНИК ВЕЂО ПЕТРОВИЋ ЧЛАН 1 САНДА СВЕТОЊА ЧЛАН 2 ТАЈЈАНА ТРИКОВИЋ				ИМЕ (ШТАМПАНИМ СЛОВИМА) ПОТПИС ЧЛАН 3 ЈАКОВИЋ ИСТОЈА ЧЛАН 4 НЕЗИКА ИСТОЈА																																																					

Серијски број табачног печата

ПЕЧАТ 5				
BA	1	6	0	2

Slika 26: Obrazac brojnog stanja nakon zatvaranja biračkog mjesta

Дио 39 Записника о раду бирачког одбора

Образац 39

ЕВИДЕНЦИЈА БРОЈА ПОТПИСА

Број БМ 131A016

Стр1 18/Стр2 12/Стр3 17/Стр4 20/Стр5 16/Стр6 11/Стр7 14/Стр8 10/ Стр9 3/
Стр10 19/Стр11 15/Стр12 15/Стр13 17/Стр14 12/Стр15 8/Стр16 14/Стр17 14/
Стр18 16/Стр19 17/Стр20 9/Стр21 11/Стр22 8/Стр23 19/Стр24 15/Стр25 6/
Стр26 18/Стр27 16/Стр28 15/Стр29 9/Стр30 11/Стр31 15/Стр32 10/Стр33 10/
Стр34 /Стр35 /Стр36 /Стр37 /Стр38 /Стр39 /Стр40 /Стр41 /
Стр42 /Стр43 /Стр44 /Стр45 /Стр46 /Стр47 /Стр48

У свако поље обавезно уписати број потписа који се налазе на тој страници извода из Централног бирачког списка / У свако поље обавезно уписати број потписа који се налазе на тој страници изватка из Средишњег бирачког пописа.

Укупан број потписа 440

(сабрати бројеве потписа са свих страница)

Запажање

Навести број странице, име и презиме и редни број бирача код кога се десила грешка приликом потписивања и описати која врста грешке се десила

Slika 27: Dio Z9 Zapisnika o radu biračkog odbora

Provjeriti!

1. Da li je biračima koji su u redu za glasanje u trenutku zatvaranja biračkog mjesta odobreno da glasaju, odnosno da li je prilikom zatvaranja biračkog mjesta provedena sljedeća procedura:
 - ▶ predsjednik, 15 minuta prije zatvaranja biračkog mjesta, objavljuje svim prisutnim unutar i ispred biračkog mjesta vrijeme zatvaranja biračkog mjesta;
 - ▶ kontrolor reda u vrijeme zatvaranja biračkog mjesta stane na kraj reda kako bi se osiguralo da se nijedno lice ne priključi nakon zatvaranja biračkog mjesta;
 - ▶ član biračkog odbora zatvara vrata odmah nakon što posljednji birač iz reda glasa;
 - ▶ predsjednik u Zapisnik o radu biračkog odbora na dan održavanja izbora – Obrazac ZARBO II upisuje vrijeme zatvaranja biračkog mjesta;
 - ▶ predsjednik zatvara otvor glasačke kutije pečatom čiji broj upisuje u Obrazac brojnog stanja?
2. Da li je predsjednik biračkog odbora prilikom zatvaranja biračkog mjesta evidentirao prisutne akreditovane posmatrače na način kako je to propisano?
3. Da li je predsjednik biračkog odbora nakon zatvaranja biračkog mjesta utvrdio i evidentirao sve podatke u Obrascu za brojno stanje?

2.5 BROJANJE GLASAČKIH LISTIĆA

2.5.1 RADNJE PRIJE BROJANJA GLASAČKIH LISTIĆA

- **Formira se radna površina** od više stolova, a sastavi stolova osiguraju se samoljepljivom trakom kako glasački listići ne bi propadali ispod stolova,
- **Otpečati se glasačka kutija** i na radnu površinu se isprazni kompletan sadržaj glasačke kutije,
- Prisutnima se pokaže da je **glasačka kutija prazna** i ista se odloži sa strane,
- Na radnoj površini ostaju glasački listići za predsjednika RS koji su žute boje,

2.5.1.1. VAŽEĆI GLASAČKI LISTIĆI – VEĆINSKI GLAS

Glasački listić je važeći ako:

- je u onom obliku koji je potvrdila i službeno izdala Centralna izborna komisija BiH i ako je birač označio samo jednog kandidata na glasačkom listiću,
- je označen tako da je namjera birača jasna,
- oštećenje glasačkog listića nije takvo da se ne može ustanoviti namjera birača.

**ПРЕДСЈЕДНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
PREDSJEDNIK REPUBLIKE SRPSKE**

600

ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДЊОЈ СТРАНИ!

PROČITAJTE NAPUTAK/UPUTSTVO NA PREDNJOJ STRANICI!

- ☐ KANDIDAT A - STRANKA ŽUTA
- ☐ KANDIDAT B - STRANKA PLAVA
- ☐ KANDIDAT Ц - ПАРТИЈА ЦРВЕНА
- ☐ KANDIDAT Д - ПАРТИЈА НАРАНџАСТА
- ☐ KANDIDAT E - STRANKA CRNA
- ☐ KANDIDAT Ф - ПАРТИЈА РОЗА
- ☐ KANDIDAT Г - ПАРТИЈА ЉУБИЧАСТА
- ☐ KANDIDAT H - STRANKA SMEĐA
- ☐ KANDIDAT I - STRANKA SIVA
- ☐ KANDIDAT J - STRANKA BIJELO
- ☒ KANDIDAT K - STRANKA ZELENA
- ☐ KANDIDAT Л - ПАРТИЈА БОРДО

KRAJ LISTE.

КРАЈ ЛИСТЕ.

Slika 28a: Važeći glasački listić

СПЕЦИФИЧНИ ПРИМЈЕРИ ВАЖЕЋИХ ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА

**ПРЕДСЈЕДНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
PREDSJEDNIK REPUBLIKE SRPSKE**

600

ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДЊОЈ СТРАНИ!

PROČITAJTE NAPUTAK/UPUTSTVO NA PREDNJOJ STRANICI!

- ☐ KANDIDAT A - STRANKA ŽUTA
- ☐ KANDIDAT B - STRANKA PLAVA
- ☐ KANDIDAT Ц - ПАРТИЈА ЦРВЕНА
- ☐ KANDIDAT Д - ПАРТИЈА НАРАНџАСТА
- ☐ KANDIDAT E - STRANKA CRNA
- ☐ KANDIDAT Ф - ПАРТИЈА РОЗА
- ☐ KANDIDAT Г - ПАРТИЈА ЉУБИЧАСТА
- ☐ KANDIDAT H - STRANKA SMEĐA
- ☐ KANDIDAT I - STRANKA SIVA
- ☐ KANDIDAT J - STRANKA BIJELO
- ☒ KANDIDAT K - STRANKA ZELENA
- ☐ KANDIDAT Л - ПАРТИЈА БОРДО

KRAJ LISTE.

КРАЈ ЛИСТЕ.

KAKO JA
VOLIM IZBOR

Slika 28b: Važeći glasački listić

ПРЕДСЈЕДНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
PREDSJEDNIK REPUBLIKE SRPSKE

600

ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДЊОЈ СТРАНИ!

PROČITAJTE NAPUTAK/UPUTSTVO NA PREDNJOJ STRANICI!

- ☐ KANDIDAT A - STRANKA ŽUTA
- ☐ KANDIDAT B - STRANKA PLAVA
- ☐ KANDIDAT Ц - ПАРТИЈА ЦРВЕНА
- ☐ KANDIDAT Д - ПАРТИЈА НАРАНџАСТА
- ☐ KANDIDAT E - STRANKA CRNA
- ☐ KANDIDAT Ф - ПАРТИЈА РОЗА
- ☐ KANDIDAT Г - ПАРТИЈА ЉУБИЧАСТА
- ☐ KANDIDAT H - STRANKA SMEĐA
- ☐ KANDIDAT I - STRANKA SIVA
- ☐ KANDIDAT J - STRANKA BIJELA
- ☒ KANDIDAT K - STRANKA ZELENA
- ☐ KANDIDAT Л - ПАРТИЈА БОРДО

KRAJ LISTE.

КРАЈ ЛИСТЕ.

Slika 28c: Važeći glasački listić

2.5.1.2 NEVAŽEĆI GLASAČKI LISTIĆ

Glasački listić je nevažeći:

- ako je na njemu označeno dva ili više kandidata,
- ako nije ispunjen ili je ispunjen tako da nije moguće sa sigurnošću utvrditi kojem kandidatu je birač dao svoj glas,
- ako je glasački listić toliko oštećen da se sa sigurnošću ne može utvrditi kojem kandidatu je birač dao glas,
- ako se na osnovu oznaka koje je birač dopisao na glasački listić, kao što je potpis, može utvrditi njegov identitet,
- ako su dopisana imena kandidata,
- ako nedostaje otisak štambilja ili potpis člana biračkog odbora
- ako je potpisan i na njemu je ispisano ime, naziv, izjava ili neki drugi tekst, ilustracija ili simbol
- ako je skeniran, kopiran, ili glasački listić ne pripada tom biračkom mjestu odnosno ima otisak štambilja drugog biračkog mjesta, ili je to glasački listić sa posebnom zaštitom za glasanje poštom.

SPECIFIČNI PRIJERI NEVAŽEĆIH GLASAČKIH LISTIĆA

ПРЕДСЈЕДНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
PREDSJEDNIK REPUBLIKE SRPSKE **600**

ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДЊОЈ СТРАНИ! **PROČITAJTE NAPUTAK/UPUTSTVO NA PREDNJOJ STRANICI!**

☐	KANDIDAT A - STRANKA ŽUTA
☐	KANDIDAT B - STRANKA PLAVA
☐	КАНДИДАТ Ц - ПАРТИЈА ЦРВЕНА
☐	КАНДИДАТ Д - ПАРТИЈА НАРАНџАСТА
☐	KANDIDAT E - STRANKA CRNA
☐	КАНДИДАТ Ф - ПАРТИЈА РОЗА
☐	КАНДИДАТ Г - ПАРТИЈА ЛЈУБИЧАСТА
☐	KANDIDAT H - STRANKA SMEĐA
☐	KANDIDAT I - STRANKA SIVA
☐	KANDIDAT J - STRANKA BIJELA
☒	KANDIDAT K - STRANKA ZELENA
☐	КАНДИДАТ Л - ПАРТИЈА БОРДО

KRAJ LISTE.
КРАЈ ЛИСТЕ.

MOJ DOM

Slika 29a: Nevažeći glasački listić

ПРЕДСЈЕДНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
PREDSJEDNIK REPUBLIKE SRPSKE **600**

ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДЊОЈ СТРАНИ! **PROČITAJTE NAPUTAK/UPUTSTVO NA PREDNJOJ STRANICI!**

☐	KANDIDAT A - STRANKA ŽUTA
☐	KANDIDAT B - STRANKA PLAVA
☐	КАНДИДАТ Ц - ПАРТИЈА ЦРВЕНА
☐	КАНДИДАТ Д - ПАРТИЈА НАРАНџАСТА
☐	KANDIDAT E - STRANKA CRNA
☐	КАНДИДАТ Ф - ПАРТИЈА РОЗА
☐	КАНДИДАТ Г - ПАРТИЈА ЛЈУБИЧАСТА
☐	KANDIDAT H - STRANKA SMEĐA
☐	KANDIDAT I - STRANKA SIVA
☐	KANDIDAT J - STRANKA BIJELA
☒	KANDIDAT K - STRANKA ZELENA
☐	КАНДИДАТ Л - ПАРТИЈА БОРДО

KRAJ LISTE.
КРАЈ ЛИСТЕ.

VO LIM IZBORU

Slika 29b: Nevažeći glasački listić

ПРЕДСЈЕДНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
PREDSJEDNIK REPUBLIKE SRPSKE

600

ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДЊОЈ СТРАНИ!

PROČITAJTE NAPUTAK/UPUTSTVO NA PREDNJOJ STRANICI!

- ☐ KANDIDAT A - STRANKA ŽUTA
- ☐ KANDIDAT B - STRANKA PLAVA
- ☐ KANDIDAT Ц - ПАРТИЈА ЦРВЕНА
- ☐ KANDIDAT Д - ПАРТИЈА НАРАНѢСТА
- ☐ KANDIDAT E - STRANKA CRNA
- ☐ KANDIDAT Ф - ПАРТИЈА РОЗА
- ☐ KANDIDAT Г - ПАРТИЈА ЉУБИЧАСТА
- ☐ KANDIDAT H - STRANKA SMEĐA
- ☐ KANDIDAT I - STRANKA SIVA
- ☐ KANDIDAT J - STRANKA BIJELA
- ☒ KANDIDAT K - STRANKA ZELENA
- ☐ KANDIDAT Л - ПАРТИЈА БОРДО

KRAJ LISTE.

КРАЈ ЛИСТЕ.

SVI SU
DOBRI

Slika 29c: Nevažeći glasački listić

2.5.2 BROJANJE GLASAČKIH LISTIĆA – VEĆINSKI GLAS - PREDSJEDNIK RS

Radnja 1 — Utvrđivanje broja glasačkih listića u glasačkoj kutiji

Predsjednik biračkog odbora u Obrazac za zbirne rezultate — ZR (većinski glas) upisuje broj potpisa sa Obrasca brojnog stanja — BS.

- Članovi biračkog odbora u timovima po dva člana broje po 25 glasačkih listića (duplo brojanje) i unakrsno ih postavljaju na radnu površinu. Prilikom brojanja glasačkih listića birački odbor provjerava da li na glasačkom listiću ima otisak štamblja i potpis člana biračkog odbora.
- Na zadnjem svežnju, ukoliko u njemu nema 25 glasačkih listića, postavlja se stiker (samoljepljivi papir u boji) sa upisanim brojem glasačkih listića u tom svežnju.
- Ukoliko član biračkog odbora pronade glasački listić na kojem nema otisak štamblja ili potpis člana biračkog odbora, isti odlaže pored predsjednika biračkog odbora.
- Predsjednik biračkog odbora prebroji svežnjeve, pomnoži sa 25 i doda broj glasačkih listića sa stikera koji se nalazi na zadnjem svežnju (**primjer:** ako postoji 10 svežnjeva, a na stikeru upisano 10, znači $10 \times 25 + 10 = 260$) i taj podatak se upisuje u rubriku navedenog Obrasca – “Broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji”.
- Test tačnosti je razlika između broja potpisa i broja glasačkih listića u glasačkoj kutiji te ukoliko nema razlike upisuje se 0.

Radnja 2 — Ispisivanje imena kandidata na stikere

Jedan član biračkog odbora čita imena kandidata na glasačkom listiću, dok drugi član biračkog odbora na stikere upisuje imena kandidata, a stikere postavlja po radnoj površini, pazeći da budu dovoljno razmaknuti da se glasački listići prilikom razvrstavanja ne bi miješali.

Radnja 3 — Razvrstavanje glasačkih listića prema glasovima za kandidate

Nakon toga, svi članovi biračkog odbora uzimaju svežnjeve glasačkih listića, okreću ih prema sebi i glasački listić na kojem su birači označili kandidata, sortiraju pored svakog stikera s imenom tog kandidata, dok glasačke listiće na kojima nije jasna namjera birača ostavljaju pored predsjednika biračkog odbora.

Predsjednik nakon toga na tri stikera upisuje “Nevažeći - neoznačeni“, “Nevažeći - ostali“ i „Nevažeći bez sigurnosnog elementa“.

Radnja 4 — Utvrđivanje nevažećih glasačkih listića

- Predsjednik biračkog odbora iz grupe glasačkih listića koji su pored njega uzima jedan po jedan glasački listić, stavlja ih na uvid drugim članovima biračkog odbora i donose odluku da li je glasački listić važeći ili ne (**primjer:** glasački listić je nevažeći zato što je prazan). Članovi biračkog odbora potvrde i taj glasački listić se stavlja pored stikera “Nevažeći - neoznačeni.“
- Glasački listić je nevažeći jer je birač označio dva kandidata. Takav glasački listić stavi se pored stikera “Nevažeći - ostali“.
- Kad su svi glasački listići iz grupe “*sporni*“ razvrstani, predsjednik prebroji „nevažeće - neoznačene“ i broj upiše u Obrazac ZR, zatim prebroji „nevažeće - ostale“ te takođe, broj upiše u Obrazac ZR. Nevažeće-neoznačene i nevažeće-ostale glasačke listiće, predsjednik stavlja u kovertu za nevažeće glasačke listiće i kovertu stavlja u zaštitnu vreću.

VAŽNO

- glasački listići bez sigurnosnog elementa, (koji nemaju otisak štambilja i potpis člana biračkog odbora), proglašavaju se nevažećim - ostalim glasačkim listićima, te se taj broj unosi u obrazac ZR (obrazac za Zbirne rezultate).
- predsjednik je u obavezi u Zapisniku o radu biračkog odbora i dijelu Z10, evidentirati broj nevažećih po kategorijama, NEVAŽEĆI- NEOZNAČENI, NEVAŽEĆI- OSTALI, NEVAŽEĆI BEZ POSEBNE ZAŠTITE (BEZ OTISKA ŠTAMBILJA I POTPISA ČLANA BIRAČKOG ODBORA).
- Nakon toga predsjednik pakuje nevažeće glasačke listiće u kovertu na način da ih razdvaja stikerima: NEVAŽEĆE-NEOZNAČENE GLASAČKE LISTIĆE, NEVAŽEĆE -OSTALE GLASAČKE LISTIĆE I NEVAŽEĆE GLASAČKE LISTIĆE (BEZ POSEBNE ZAŠTITE)

Спецификација неважећих гласачких листића

Број БМ _____

Ниво _____ **600** _____ (уписати број нивоа)Неважећи неозначени гласачки листићи _____ **_ 10 _** (уписати број гласачких листића)Неважећи остали гласачки листићи _____ **_ 9 _** (уписати број гласачких листића)Неважећи гласачки листићи без сигурносних елемената _____ **_ 1 _** (уписати број гласачких листића)

Ниво _____ (уписати број нивоа)

Неважећи неозначени гласачки листићи _____ (уписати број гласачких листића)

Неважећи остали гласачки листићи _____ (уписати број гласачких листића)

Неважећи гласачки листићи без сигурносних елемената _____ (уписати број гласачких листића)

Ниво _____ (уписати број нивоа)

Неважећи неозначени гласачки листићи _____ (уписати број гласачких листића)

Неважећи остали гласачки листићи _____ (уписати број гласачких листића)

Неважећи гласачки листићи без сигурносних елемената _____ (уписати број гласачких листића)

Ниво _____ (уписати број нивоа)

Неважећи неозначени гласачки листићи _____ (уписати број гласачких листића)

Неважећи остали гласачки листићи _____ (уписати број гласачких листића)

Неважећи гласачки листићи без сигурносних елемената _____ (уписати број гласачких листића)

Водити евиденцију о броју неважећих гласачких листића по типовима неважећих гласачких листића само у случају да бирачки одбор приликом бројања гласачких листића нађе гласачке листиће без сигурносних елемената: гласачки листићи који немају водени жиг, отисак штембиља, који су копирани скенирани. Обавезно навести број нивоа власти у ком су се нашли такви неважећи гласачки листићи.

Slika 30: Dio Z10 Zapisnika o radu biračkog odbora

Radnja 5 — Brojanje glasačkih listića po kandidatima

Članovi biračkog odbora u timovima po dva člana:

- broje glasačke listiće za svakog od kandidata na glasačkom listiću, a koji je dobio glasove, tako što broje po 25 glasačkih listića (duplo brojanje) i vežu ih u svežnjeve gumicom.
- stavljaju stiker sa brojem glasačkih listića na zadnji svežanj.
- kada tim prebroji glasačke listiće za jednog kandidata, nastavlja brojanje za sljedećeg kandidata, dok svi glasački listići ne budu prebrojani.

Kada je završeno brojanje svih glasačkih listića, na stolu se nalaze grupe svežnjeva glasačkih listića koje su razvrstane po kandidatima i to pored stikera sa imenima kandidata.

Radnja 6 — Unos glasova za kandidate u obrazac

Predsjednik biračkog odbora u Obrazac ZR — većinski glas pored imena za svakog kandidata upisuje broj glasačkih listića, koji su pored stikera sa njihovim imenima, tako da prebroji ukupan broj svežnjeva (od 25 listića) i isti pomnoži sa brojem 25 te doda broj sa posljednjeg svežnja na kojem je stiker (jer svežanj sadrži manje od 25 listića) i tako dobije koliko je ukupan broj glasova za tog kandidata.

U obrascu, na dnu tabele, gdje su upisani glasovi za pojedinačne kandidate - sabiranjem svih glasova dobije se **ukupan broj važećih glasova**, koji predsjednik prepíše u lijevi dio Obrasca ZR, koji sa **ukupnim brojem nevažećih glasova** treba dati **ukupan broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji**.

Radnja 7 — Objava rezultata na biračkom mjestu i pakovanje izbornog materijala

U sivu zaštitnu vreću birački odbor pakuje **važeće i nevažeće glasačke listiće**, kao i **plavu kopiju popunjenog ZR obrasca – većinski glas**. Na vreću se upisuje **oznaka biračkog mjesta**.

BOJA VREĆE U KOJU SE PAKUJU PREBROJANI GLASAČKI LISTIĆI ODGOVARA BOJI GLASAČKIH LISTIĆA.

Predsjednik svim prisutnim objavljuje rezultate brojanja glasova na biračkom mjestu, žutu kopiju Obrasca ZR izlaže na biračkom mjestu, a zelenu kopiju sa izbornim rezultatima za taj nivo predaje licu ovlašćenom od gradske/opštinske izborne komisije.

Ukoliko predsjednik biračkog odbora nije predao zelenu kopiju sa izbornim rezultatima prije nastavka brojanja za drugi nivo, rezultati se dostavljaju putem aplikacije u skladu sa instrukcijama OIK-a. U drugim slučajevima zelena kopija se pakuje u kovertu i dostavlja u sjedište OIK-a.

OBRAZAC ZA ZBIRNE / ZBROJNE REZULTATE ZR (VEĆINSKI GLAS) / ОБРАЗАЦ ЗА ЗБИРНЕ РЕЗУЛТАТЕ ЗР (ВЕЋИНСКИ ГЛАС) / ЗР / ЗР			
NAZIV OPĆINE НАЗИВ ОПШТИНЕ	БАЉА ЛУКА	SIFRA OPĆINE ШИФРА ОПШТИНЕ	SIFRA BIRAČKOG MJESTA ШИФРА БИРАЧКОГ МЈЕСТА
		0346	0346001

Ukupan broj pojava na izvodu iz Centralnog biračkog spiska / Središnjeg biračkog popisa (red / redak 5 iz Obzira za brojno stanje) Укупан број појава на изводу из Централног бирачког списка (ред 5 из Обзира за бројно стање)	Kandidat Кандидат	Politička stranka, kvalifikacija ili nezavisni / novinski kandidat Политичка странка, квалификација или независни кандидат	Broj važećih glasova Број важећих гласова			
	КАНДИДАТ А	AAAAAAAAAAAA	--	--	2	4
320	КАНДИДАТ Б	BBBBBBBBBBBBBB	--	--	--	--
Broj glasovačkih listića u glasnoj kutiji. Број гласачких листића у гласачкој кутији	КАНДИДАТ Ц	CCCCCCCCCCCC	--	--	4	5
	КАНДИДАТ Д	DDDDDDDDDDDD	--	--	--	--
320	КАНДИДАТ Е	EEEEEEEEEEEE	--	1	0	0
Test tačnosti / tačnost: red / redak 1 = red / redak 2; ako nisu isti upisati razliku Тест тачности / тачност: ред 1 = ред 2; ако нису исти уписати разлику	КАНДИДАТ Ф	FFFFFFFFFFF	--	--	4	5
	КАНДИДАТ Г	GGGGGGGGGGGG	--	--	5	0
0	КАНДИДАТ Х	XXXXXXXXXXXX	--	--	--	--
A) Nevažeći potpisani glasovi listići A) Неважећи потписани гласачки листићи	КАНДИДАТ И	IIIIIIIIIIIIIIII	--	--	5	0
	КАНДИДАТ Ј	JJJJJJJJJJJJJJ	--	--	--	--
B) Nevažeći ostali glasovi listići B) Неважећи остали гласачки листићи	КАНДИДАТ К	KKKKKKKKKKKK	--	--	--	--
	КАНДИДАТ Л	LLLLLLLLLLLLLL	--	--	--	--
4						
Ukupan broj nevažećih glasovačkih listića C) (red / redak A + red / redak B) D) Укупан број неважећих гласачких листића (ред А + ред Б)						
6						
D) Ukupan broj važećih glasova D) Укупан број важећих гласова						
314						
Ukupan broj svih glasovačkih listića E) (red / redak C + red / redak D) E) Укупан број свих гласачких листића (ред Ц + ред Д)						
320						
Test tačnosti / tačnost: red / redak E = red / redak 2; ako nisu isti upisati razliku F) Тест тачности / тачност: ред Е = ред 2; ако нису исти уписати разлику						
0						
Središnji broj pojava za zahtjev vrste sa glasovačkih listićima (BOJA VRIJEDJE U ZAVISNOSTI OD NIVOA) Сређени број појава за захтев врсте са гласачким листићима (БОЈА ВРЕЋЕ У ЗАВИСНОСТИ ОД НИВОА)						
БА	4	0	2	1	0	5
UKUPNO (= red / redak D) УКУПНО (= ред Д)			--	3	1	4

Резултат(и) се изражава(ју) да и/или бројем гласова / гласачких листића / бројем гласачких листића на свом бирачком списку.

Потписујући се и потписујући да ова бројка не може одговарати апсолутно бројем гласачких листића на свом бирачком списку.

	IME I PREZIME (TITULANIJE GLAVNA) ИМЕ И ПРЕЗИМЕ (ДИТАЛАРИЈА СТОЈИМА)	POTPIŠ ПОТПИС	IME I PREZIME (TITULANIJE GLAVNA) ИМЕ И ПРЕЗИМЕ (ДИТАЛАРИЈА СТОЈИМА)	POTPIŠ ПОТПИС
PREDSJEDNIK ПРЕДСЈЕДНИК	ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ		ЧЛАН 1 ЧЛАН 1	МУСТАФА ЛАКОВИЋ
ЧЛАН 1 ЧЛАН 1	САНЈА СУБОТИЋ		ЧЛАН 4 ЧЛАН 4	НЕЗНАХА МУСТАФИЋ
ЧЛАН 2 ЧЛАН 2	ТАТЈАНА ТРИФКОВИЋ		ЧЛАН 5 ЧЛАН 5	

Slika 31: Obrazac ZR većinski glas

2.6 PAKOVANJE IZBORNOG MATERIJALA

Poslije završenog brojanja glasova upisanih rezultata, birački odbor pakuje izborni materijal. U tu svrhu birački odbor će dobiti **kartonsku kutiju**, te **vreću u žutoj boji** koja je dijelom transparentna da bi se vidio sadržaj, u zavisnosti od vrste biračkog mjesta (crvene – BM za glasanje u odsustvu, narandžaste – BM za glasanje mobilnim timom, zelene – BM za glasanje na nepotvrđenim). U ovu vreću se pakuju prebrojani važeći i nevažeći glasački listići koji moraju biti uvezani gumicom po političkim subjektima, kao i plave kopije ZR obrazaca (rezultata s biračkog mjesta po nivoima).

Osim toga za pakovanje izbornog materijala korisitće se **veća i manja providna vreća**.

Veća providna vreća služi za pakovanje neiskorićenih i oštećenih glasačkih listića.

Manja providna vreća se koristi za pakovanje Izvoda iz Centralnog biračkog spiska, PDL obrazaca (iskorišćeni obrasci „pomoć drugog lica“) i originalni Zapisnik o radu biračkog odbora.

Pri tom će ovi materijali biti najprije odloženi u koverta koje se takođe dostavljaju u različitim formatima, sa oznakom boje na poleđini i upisanim sadržajem koji pripada pojedinoj koverti.

Sasvim mala prozirna vrećica PLD vrećica se koristi za pakovanje štambilja i ista se predaje izornoj komisiji.

U kartonsku kutiju se pakuju zapečaćene vreće, žuta i veća providna vreća sa iskorišćenim i neiskorišćenim glasačkim listićima. Ova kutija se mora zatvoriti i na nju upisati broj biračkog mjesta.

VREĆA SE PEČATI NA NAČIN DA SE PLASTIČNI PEČAT PROVUČE KROZ OTVORE NA GORNJEM DIJELU VREĆE I PEČAT SE ZATVORI, NAKON TOGA SE ISPOD PEČATA VREĆA OBLIJEPI SAMOLJEPLJIVOM TRAKOM.

KARTONSKA KUTIJA SE ZAJEDNO SA PROVIDNOM MANJOM VREĆOM KAO I PLD VREĆICOM SA ŠTAMBILJEM I KOVERTAMA SA KOPIJAMA OBRAZACA ZA CIK BIH I OIK/GIK, ODMAH PO ZAVRŠETKU POSLA A NAJKASNIJE 12 SATI NAKON ZATVARANJA BIRAČKOG MJESTA, DOSTAVLJAJU IZBORNOJ KOMISIJI OSNOVNE IZBORNE JEDINICE.

Opštinska izborna komisija, po preuzimanju izbornog materijala, iz koverata sa obrascima za Centralnu izbornu komisiju Bosne i Hercegovine uzima obrace, zatim izuzima originalne stranice, te spomenute pakuje u za to namijenjene registratore.

Obrasci:

Original (za CIK BIH); crvena kopija (za Predsjednika biračkog odbora), zelena kopija (za Predsjednika izborne komisije) se pakuju u za to namijenjene koverta koje u bojama na poleđini imaju evidentiran sadržaj koji im pripada, dok se žuta kopija izlaže na biračkom mjestu radi uvida javnosti.

ŠEMA 1 PAKOVANJE IZBORNOG MATERIJALA ZA REDOVNO BIRAČKO MJESTO

Шема паковања изборног материјала на редовном бирачком мјесту у РС

УПАКОВАТИ ОДМАХ ПО ЗАТВАРАЊУ БИРАЧКОГ МЈЕСТА (ПРИЈЕ БРОЈАЊА ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА)!		
Провидна заштитна врећа (већа) - Неискоришћени гласачки листићи (упаковани у оригиналне кутије) - Коверта са оштећеним гласачким листићима Предсједник РС – НИВО 600	ПДЛ Врећица Штамбил за овјеру гласачких листића	 Коверта са изводом из Централног бирачког списка, затворена и прелијељена самолепљивом наљепницом
УПАКОВАТИ ПОСЛИЈЕ ОБАВЉЕНОГ БРОЈАЊА ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА!		
Жута заштитна врећа Изборни материјал који је потребно упаковати у врећу - Пребројани важећи гласачки листићи - Провидна пластична врећа са неважећим гласачким листићима - Коверта са Обрасцем за збирне резултате ЗР већински глас (плава копија) Предсједник РС – НИВО 600	- Жуту копију обрасца ЗР већински глас залијепити на зид - Зелену копију обрасца ЗР већински глас ставити у коверту за предсједника ОИК - Црвену копију обрасца ЗР већински глас ставити у коверту за предсједника бирачког одбора	
НАПОМЕНА: На сваку врећу потребно је уписати број нивоа (600) и број бирачког мјеста!		
Коверта за Предсједника бирачког одбора - Образац бројног стања (црвена копија) - Образац за збирне резултате ЗР већински глас за нивое 600 (црвена копија)		
Коверта за Предсједника изборне комисије - Образац бројног стања (зелена копија) - Образац за збирне резултате ЗР већински глас за нивое 600 (зелена копија) - Записник о раду бирачког одбора (зелена копија) ПДЛ врећица (Штамбил за овјеру гласачких листића) доставља се Предсједнику изборне комисије		
Коверте А3 за Централну изборну комисију БиХ (за сваки ниво по једна) - Образац бројног стања (оригинал у корицама) - Образац за збирне резултате ЗР већински глас за нивое 600 (оригинал у корицама)		
Провидна заштитна врећа (мања) - Коверта са Изводом из Централног бирачког списка и ПДЛ обрасцем (ако се користио) - Записник о раду бирачког одбора (оригинал у корицама)		

Slika 32. Šema pakovanja redovno biračko mjesto

ОБРАЗАЦ: БО-ИК

**Записник о примопредаји изборног материјала
са бирачког мјеста опћи избори РС**

Датум: 23.11.2025

Вријеме: 22.10

Број бирачког мјеста 034Б001

Вреће са изборним материјалом	
Сива врећа _____	Провидна већа Предсједништво _____
Плава врећа _____	Провидна већа Парламент БиХ _____
Жута врећа <u>БА 124551</u>	Провидна већа Предсједник РС <u>БА 235613</u>
Смеђа врећа _____	Народна скупштина РС _____
Провидна мања <u>БА 226534</u>	
У предвиђено поље уписати број пластичног печата којим је врећа запечаћена	

ИЗБОРНИ МАТЕРИЈАЛ	КОЛИЧИНА	НАПОМЕНА
Коверте са обрасцима са бирачког мјеста	3	
ПЛД врећица (штамбиљ)	1	
Гласачка кутија	1	

Материјал предао	Материјал примио
<u>Мустафа Лаковић</u>	<u>Дубравко Малинић</u>
Предсједник/члан БО	Предсједник/члан ИК

Слика 33: Примопредajни образац БО-ИК

3 BIRAČKO MJESTO ZA GLASANJE U ODSUSTVU

1.1. Procedure glasanja, brojanja koverata, evidentiranja podataka u Obrascu za brojno stanje BSO i vođenje Zapisnika o radu biračkog odbora

- Birački odbor prije otvaranja biračkog mjesta za glasanje u odsustvu obavlja iste radnje kao i birački odbor na redovnim biračkim mjestima, **osim što se na tim biračkim mjestima ručno broje koverte koje sadrže glasački listić kombinacije K600 za predsjednika RS.** Dobijene brojeve prebrojanih koverti predsjednik unosi u Obrazac za brojno stanje.
- Na biračkom mjestu za glasanje u odsustvu primjenjuje se procedura glasanja utvrđena za redovna biračka mjesta. **Biraču koji glasa na biračkom mjestu za glasanje u odsustvu izdaju se koverte na kojima je evidentirano K600.**
- **Prije izdavanja koverta sa glasačkim listićem član biračkog odbora, vadi glasački listić iz koverta, stavi otisak štambilja i potpiše se te glasački listić ponovo vrati u kovertu koju izdaje biraču.**

Бирач који гласа у одсуству, ако оштети гласачки листић, враћа коверту, а члан бирачког одбора издаје му нову коверту са гласачким листићем.

Nakon zatvaranja biračkog mjesta za glasanje u odsustvu birački odbor obavlja sljedeće radnje:

- broji potpise na izvodu iz konačnog Centralnog biračkog spiska
- broji neiskorišćene koverte s glasačkim listićem kombinacije K600
- broji koverte s oštećenim glasačkim listićem kombinacije K600
- upisuje stanje u Obrazac za brojno stanje (BSO)
- neiskorišćene koverte pakuje u originalne kutije, oštećene koverte sa glasačkim listićima stavlja u kovertu A3 s natpisom oštećeni glasački listići te ih pakuje u providnu vreću
- otvara glasačku kutiju broji koverte s glasačkim listićima i vezuje ih gumicama
- predsjednik upisuje dobijeni broj koverata u Obrazac za brojno stanje
- upakovane svežnje koverata pakuje u crvenu vreću
- oštećene koverte pakuje u veću kovertu, a zatim u veću providnu vreću
- U Obrazac brojnog stanja (BSO) upisuje brojeve svih pečata na vrećama (providna manja i veća vreća i crvena vreća)
- plavu kopiju Obrasca za brojno stanje (BSO) pakuje u crvenu vreću i zatvara je pečatom
- u manju providnu vreću pakuje original Obrasca za brojno stanje, original Zapisnika o radu biračkog odbora, izvod iz Centralnog biračkog spiska i PDL obrazac – ako se koristio, te istu pečati predviđenim pečatom
- u zelenu kovertu za predsjednika izborne komisije se pakuju zelene kopije Zapisnika o radu biračkog odbora i Obrasca za brojno stanje (BSO), a štambilj se pakuje u PLD manju vreću koja je namijenjena za predsjednika izborne komisije
- predsjednik BO će zadržati crvenu kopiju Obrasca za brojno stanje
- spakovani materijal se šalje direktno za Glavni centar za brojanje

ŠEMA PAKOVANJA IZBORNOG MATERIJALA NA BIRAČKOM MJESTU ZA
GLASANJE U ODSUSTVU

Šema pakovanja/pakiranja izbornog materijala
na biračkom mjestu za glasanje u odsutnosti u FBiH

Crvena zaštitna vreća 	1. <u>Prebrojane koverta sa setovima glasačkih listića uvezane po izbornim jedinicama</u> 2. <u>Obrazac brojnog stanja (plava kopija)</u> NAPOMENA: NA VREĆU NAPISATI BROJ BIRAČKOG MJESTA
Providna zaštitna vreća (veća) 	1. <u>Neiskorištene koverta sa setovima glasačkih listića upakovane u originalne kutije</u> 2. <u>Oštećene koverta sa setovima glasačkih listića</u> NAPOMENA: NA VREĆU NAPISATI BROJ BIRAČKOG MJESTA
Providna zaštitna vreća (manja) 	1. <u>Obrazac brojnog stanja (original u koricama)</u> 2. <u>Zapisnik o radu biračkog odbora (original ukoricama)</u> 3. <u>Koverta sa izvodom iz Centralnog biračkog spiska/izvatom iz Središnjeg biračkog popisa i PDL obrascem (ako se koristio)</u> NAPOMENA: NA VREĆU NAPISATI BROJ BIRAČKOG MJESTA

	Koverta za Predsjednika biračkog odbora: 1. <u>Obrazac brojnog stanja (crvena kopija)</u>
	Koverta za Predsjednika izborne komisije/povjerenstva: 1. <u>Obrazac brojnog stanja (zelena kopija)</u> 2. <u>Zapisnik o radu biračkog odbora (zelena kopija)</u> PLD vrećica (Štambilj za ovjeru glasačkih listića) dostavlja se Predsjedniku izborne komisije

NAPOMENA:

na svaku vreću potrebno je upisati broj biračkog mjesta !

Slika 35: Šema pakovanja biračko mjesto za glasanje u odsustvu

4 BIRAČKO MJESTO ZA GLASANJE NA NEPOTVRĐENIM – KOVERTIRANIM GLASAČKIM LISTIĆIMA

- Po jedno biračko mjesto u svakoj osnovnoj izbornoj jedinici određeno je za glasanje nepotvrđenim glasačkim listićima.
- Na biračkom mjestu za glasanje nepotvrđenim glasačkim listićima biračko pravo ostvaruju sljedeće kategorije birača:
- Birač koji je nakon zaključenja CBS napunio 18 godina, a nije upisan u CBS, i koji biračkom odboru preda potvrdu izdatu od Centra za birački spisak kojom potvrđuje da se njegovo ime ne nalazi upisano ni na jednom izvodu iz Centralnog biračkog spiska.
- Biraču koji se nalazi na spisku koji je dostavila Centralna izborna komisija BiH o državljanima BiH koji su upisani u izvod iz CBS za glasanje izvan zemlje.

Birači koji promijene prebivalište iz jedne osnovne izborne jedinice u drugu osnovnu izbornu jedinicu u periodu od zaključenja konačnog Centralnog biračkog spiska do dana izbora, biračko pravo ostvarit će u osnovnoj izbornoj jedinici u kojoj su imali prijavljeno prebivalište prije dana zaključenja konačnog Centralnog biračkog spiska.

1. Procedure glasanja, brojanja koverata, evidentiranja podataka u Obrascu za brojno stanje i vođenje Zapisnika o radu biračkog odbora

- Ime birača koji ima pravo glasati nepotvrđenim glasačkim listićem upisuje se na izvod iz Centralnog biračkog spiska, koji sadrži sve podatke kao i izvod iz konačnog Centralnog biračkog spiska. Birač se potpisuje na izvod iz Centralnog biračkog spiska i glasa nepotvrđenim kovertiranim glasačkim listićem koji se pakuje u posebnu sigurnosnu bijelu kovertu.
- Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića, na osnovi identifikacionog dokumenta birača, ispunjava neophodne podatke na prednjoj stranici koverta sa nepotvrđenim kovertiranim glasačkim listićima, na osnovi kojih se može provjeriti biračko pravo. Na prednju stranicu koverta upisuju se sljedeći podaci:
 - broj biračkog mjesta
 - prezime i ime birača
 - jedinstveni matični broj birača
- Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića iz zaštitne koverta vadi glasački listić, stavlja otisak štamblja i potpiše se pored otiska štamblja, te vrati glasački listić biraču i upućuje ga u glasačku kabinu.

Broj biračkog mjesta/Bрој бирачког мјеста

Koverta/omotnica za nepotvrđene glasačke listiće

Коверта за непотврђене гласачке листиће

1. Prezime / Презиме
2. Име / Ине
3. Jedinствени матични број / Јединствени матични број
4. Datum (nadnevak) рођења / Датум рођења
5. Trenutna адреса становања / Тренутна адреса становања
6. Naziv predоног идентификационог документа / Назив показаног идентификационог документа
7. Broj predоне исправе / Број показаног документа
8. Izdat од / Издат од

Изглед персонализоване коверте на коју се уписују предвиђени подаци — лијево.

Изглед бијеле заштитне коверте у коју се стављају гласачки листићи и која се након гласања бирача пакује у персонализовану коверту — доље.

У ову коверту ставите само гласачке листиће!!
 Ако на ову коверту или на гласачке листиће испишете своје особне податке, Ваши гласачки листићи неће бити важећи.

У ову коверту ставите само гласачке листиће!!
 Ако на ову коверту или на гласачке листиће испишете своје особне податке, Ваши гласачки листићи неће бити важећи.

У ову коверту ставите само гласачке листиће!!
 Ако на ову коверту или на гласачке листиће будете исписали своје личне податке, Ваши гласачки листићи неће да буду важећи.

Slika 36. Koverta za glasanje nepotvrđenim – kovertiranim glasačkim listićem

- Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića upućuje birača da nakon glasanja glasačke listiće zapakuje u zaštitnu kovertu, a identifikacioni dokument birača zadržava do trenutka kada birač, nakon što je glasao, vrati nepotvrđene kovertirane glasačke listiće zapakovane u sigurnosnoj koverti.
- Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića stavlja sigurnosnu bijelu kovertu u kovertu s podacima o biraču koji glasa nepotvrđenim kovertiranim glasačkim listićima. Koverta se pečati i birač je ubacuje u glasačku kutiju.
- Predsjednik biračkog odbora upisuje predviđene podatke u Obrazac za brojno stanje (BSN) .
- Nakon zatvaranja biračkog mjesta određenog za glasanje nepotvrđenim – kovertiranim glasačkim listića predsjednik i članovi biračkog odbora obavljaju sljedeće radnje:
 - broje potpise na izvodu iz Centralnog biračkog spiska
 - broje neiskorišćene kovertе s glasačkim listićem
 - broje oštećene kovertе s glasačkim listićem ako ih ima
 - upisuju dobijene brojeve u Obrazac za brojno stanje (BSN), a neiskorišćene kovertе pakuje u originalne kutije, kovertе s oštećenim glasačkim listićima stavlja u kovertu A3 s natpisom oštećeni glasački listići, te se navedeno pakuje u veću providnu vreću
 - otvaraju glasačku kutiju, broje kovertе s nepotvrđenim glasačkim listićima i vezuju ih gumicom
 - predsjednik upisuje ukupan broj koverata s nepotvrđenim glasačkim listićima u Obrazac za brojno stanje (BSN)
 - upakovane kovertе s nepotvrđenim glasačkim listićima se pakuju u zelenu vreću
 - U Obrazac za brojno stanje (BSN) upisuju se svi brojevi pečata na vrećama (providne manje i veće vreće i zelena vreća)

- plava kopija Obrasca za brojno stanje pakuje se u zelenu vreću i zatvara pečatom
- u manju providnu vreću pakuje se original Obrasca za brojno stanje (BSN) i original Zapisnika o radu biračkog odbora te se ista zatvara pečatom
- u zelenu kovertu pakuje se zelena kopija Obrasca za brojno stanje i zelena kopija Zapisnika o radu biračkog odbora, kao i koverta sa izvodom iz Centralnog biračkog spiska i PDL obrascem – ako se koristio
- u crvenu kovertu se pakuje crvena kopija Obrasca za brojno stanje koju zadržava predsjednik BO
- spakovani materijal se šalje direktno za Glavni centar za brojanje

ОБРАЗАЦ ЗА БРОЈНО СТАЊЕ (Б. М. за гласање непотврђеним гласачким листићима)		Назив општине: БАЊА ЛУКА	Број бирачког мјеста: 034БННН	БСН
Серијски број пластичног печата		Серијски број пластичног печата		
БА 6 7 3 0 0 3 БА 1 6 6 0 1 6		БА 0 2 4 5 6 7 БА 1 4 5 8 7 7		
ПЕЧАТ 1		ПЕЧАТ 2		ПЕЧАТ 3
Серијски број пластичног печата		ПЕЧАТ 5		Шифра општине / изборне јединице за коју се гласа → 034Б
ДИО I: ПРИЈЕ ОТВАРАЊА БИРАЧКОГ МЈЕСТА				
1. Број имена на листи бирача који су регистровани за гласање путем поште, а могу гласати непотврђеним гл. листићима (ручно бројати)				750
2. Број примљених коверата са гласачким листићима				75
ДИО II: ТОКОМ ГЛАСАЊА				
3. Број накнадно примљених коверата са гласачким листићима				0
4. Укупан број примљених коверата са гласачким листићима (ред 2+3)				75
ДИО III: НАКОН ЗАТВАРАЊА БИРАЧКОГ МЈЕСТА				
5. Број потписа на изводу из Централног бирачког списка за бираче који су гласали непотврђеним гласачким листићима				11
6. Број упропаштених коверата са гласачким листићима (пакет 2н)				7
7. Број изданих коверата са гласачким листићима (ред 5+6)				20
8. Број неискоришћених коверата са гласачким листићима (ручно бројати)				15
9. Свеукупан број задужених коверата са гласачким листићима (ред 7+8)				75
ДИО IV: НАКОН ОТВАРАЊА ГЛАСАЧКЕ КУТИЈЕ				
10. Број коверата са непотврђеним гласачким листићима				0
ДИО V: ТЕСТ ТАЧНОСТИ				
11. Ред 9=ред 4; ако нису исти, уписати разлику				0
12. Ред 10 = ред 5; ако нису исти, уписати разлику				0
Серијски број пластичног печата за врећу са неискоришћеним гл. листићима (ПРОВИДНА ВЕЋА)		Серијски број пластичног печата за врећу са коверата са непотврђеним гл. листићима (ЗЕЛЕНА)		Серијски број пластичног печата за врећу са документацијом на Централно изборну комисију БИЛ (ПРОВИДНА МАЊА)
БА 2 4 5 6 7 3		БА 0 1 0 0 3 6		БА 7 7 0 7 0 3
Потписујући се испод, изјављујем да ови бројеви тачно одражавају изборне активности на овом бирачком мјесту.				
ПРЕДСЈЕДНИК		ИМЕ (ШТАМПАНИМ СЛОВИМА)		ПОТПИС
		ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ		
ЧЛАН 1		САНДА СУБОТИЋ		
ЧЛАН 2		ТАТЈАНА ТРИФКОВИЋ		
ЧЛАН 3		ЛАКОВИЋ МУСТАФА		
ЧЛАН 4				

Primjer pravilno popunjenog obrasca za brojno stanje na biračkom mjestu određeno za glasanje nepotvrđenim - kovertiranim glasačkim listićima – BSN

Slika 37: Obrazac BSN glasanje nepotvrđenim – kovertiranim glasačkim listićem

ŠEMA PAKOVANJE IZBORNOG MATERIJALA NA BIRAČKOM MJESTU ZA
GLASANJE NA NEPOTVRĐENIM KOVERTIRANIM LISTIĆIMA

Шема паковања изборног материјала на бирачком мјесту
овлашћеном за издавање непотврђених гласачких листића у РС

Зелена заштитна врећа

1. Пребројане коверте са непотврђеним гласачким листићима
2. Образац бројног стања (плава копија)

Провидна заштитна врећа (већа)

1. Неискориштене коверте са сетовима гласачких листића, упаковане у оригиналне кутије
2. Оштећене коверте са сетовима гласачких листића

Провидна заштитна врећа (мања)

1. Образац бројног стања (оригинал у корицама)
2. Записник о раду бирачког одбора (оригинал у корицама)
3. Списак потенцијалних бирача који имају право гласати непотврђеним гласачким листићима

Коверта за Предсједника бирачког одбора:

1. Образац бројног стања (црвена копија)

Коверта за Предсједника изборне комисије:

1. Образац бројног стања (зелена копија)
2. Записник о раду бирачког одбора (зелена копија)
3. Коверта са Изводом из Централног бирачког списка и ПДЛ обрасцем (ако се користио)

ПДЛ врећица (Штамбиљ за овјеру гласачких листића) доставља се Предсједнику изборне комисије

НАПОМЕНА:

На сваку врећу потребно је уписати број бирачког мјеста !

Slika 38. Šema pakovanje biračko mjesto za glasanje nepotvrđenim – kovertiranim glasačkim listićem

5 MOBILNI TIM

U svrhu glasanja birača vezanih za domove, hospitalizovanih lica, lica u gerijatrijskim i sličnim ustanovama, te birača koji će glasati u zatvorima i pritvorskim jedinicama, izborne komisije će u roku od 10 dana prije dana održavanja izbora organizovati mobilne timove koji će na dan izbora posjetiti ove birače, kako bi oni ostvarili svoje pravo glasa. Da bi glasali birači koji su vezani za svoje domove, odnosno koji su vezani za ustanove (pritvorske jedinice, gerijatrijske, distrofičarske ili druge zdravstvene ustanove), izborne komisije formiraju mobilni tim koji će posjetiti ove kategorije birača

1. Procedure glasanja, brojanja koverata, evidentiranja podataka u Obrascu za brojno stanje i vođenje Zapisnika o radu biračkog odbora (mobilnog tima)

Mobilni tim se sastoji od predsjednika i dva člana. Predsjednik rukovodi radom mobilnog tima i odgovoran je za njegovu zakonitost.

Izborna komisija jedan sat prije otvaranja biračkih mjesta predaje mobilnom timu materijal kako slijedi:

- izvod iz Centralnog biračkog spiska za birače koji su prijavljeni za glasanje na ovaj način
- odgovarajući broj zaštitnih koverti sa glasačkim listićem, koje su stavljene u personalizovane koverta na kojima su upisane šifre osnovnih izbornih jedinica za koje se glasa
- odgovarajući broj pomoćnih glasačkih kutija (kartonske kutije)
- Obrazac za brojno stanje — mobilni tim (BSM)
- potrošni materijal koji je neophodan u procesu rada mobilnog tima
- Zapisnik o radu biračkog odbora
- spisak birača s adresama i kontakt-telefonima i
- plan rada mobilnog tima.

Za potrebe rada na terenu izborna komisija mobilnom timu treba osigurati odgovarajuće motorno vozilo, odnosno odgovarajući prijevoz do birača koji su upisani u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje putem mobilnog tima.

Mobilni tim za glasanje dužan je osigurati potpunu tajnost glasanja na način kako je to propisano zakonom.

Mobilni tim za glasanje dužan je pridržavati se plana rada mobilnog tima koji je izradila izborna komisija i omogućiti akreditovanim posmatračima posmatranje rada mobilnog tima.

Po preuzimanju izbornog materijala predsjednik i članovi mobilnog tima obavljaju sljedeće:

- upisuju svoja imena u Zapisnik i potpisuju se u dijelu Zapisnika koji je za to predviđen
- upisuju broj birača s izvoda iz Centralnog biračkog spiska na predviđeno mjesto u Obrascu za brojno stanje
- ručno broje primljene personalizovane zaštitne koverta sa glasačkim listićima i upisuju taj broj u Obrazac za brojno stanje (BSM)

- formiraju pomoćnu glasačku kutiju i stavljaju papirni samoljepljivi pečat na otvor glasačke kutije i
- upisuju serijske brojeve pečata s pomoćne glasačke kutije u Obrazac za brojno stanje (BSM).

Glasanje birača putem Mobilnog tima traje neprekidno u toku dana, sa početkom u 7.00 sati i završetkom u 19.00 sati.

Birači vezani za svoje domove glasaju personalizovanim kovertama na kojima je član biračkog odbora koji izdaje glasačke listiće upisao podatke o biraču. ime, preizme i jedinstveni matični broj. Biraču se izdaje zaštitna koverta sa glasačkim listićem na koji je član biračkog odbora stavio otisak štambilja i potpisao se. Birač nakon obavljenog glasanja pakuje glasački listić u zaštitnu kovertu koja se zatim pakuje u drugu personalizovanu kovertu sa podacima o biraču koju birač nakon toga ubacuje u glasačku kutiju.

Mobilni tim prilikom rada na terenu, nakon glasanja birača na određenoj lokaciji, samoljepljivom trakom lijepi otvor glasačke kutije koji potpisuju predsjednik i članovi mobilnog tima.

Nakon završetka rada na terenu, mobilni tim stavlja na otvor pomoćne glasačke kutije samoljepljivi papirni pečat na koji se potpisuju predsjednik i članovi mobilnog tima, a serijski broj pečata evidentira na Obrascu za brojno stanje

U Zapisnik o radu mobilnog tima, koji potpisuju predsjednik i oba člana, upisuju se važniji događaji tokom njihovog rada na terenu

Nakon završenog obilaska svih birača čija se imena nalaze na izvodu iz Centralnog biračkog spiska, mobilni tim odlazi u sjedište gradske/opštinske izborne komisije i obavlja sljedeće radnje:

- broji potpise na izvodu iz Centralnog biračkog spiska
- broji neiskorišćene koverta s glasačkim listićem
- broji koverta s oštećenim glasačkim listićima ako ih ima
- upisuje dobijene rezultate u Obrazac za brojno stanje (BSM), a neiskorišćene koverta pakuje u originalne kutije, oštećene koverta s glasačkim listićima stavlja u kovertu A3 s natpisom oštećeni glasački listići te ih pakuju u veću providnu vreću
- otvara glasačku kutiju
- broji koverta s glasačkim listićima i uvezuje ih gumicom
- predsjednik upisuje broj koverata s glasačkim listićima u Obrazac za brojno stanje (BSM)
- upakovane koverta s prebrojanim glasačkim listićima pakuju se u narandžastu vreću
- U Obrazac za brojno stanje (BSM) upisuju se brojevi pečata providnih većih i manjih vreća, kao broj pečata narandžaste vreće
- plava kopija Obrasca za brojno stanje stavlja (BSM), pakuje se u narandžastu vreću i zatvara se pečatom
- u manju providnu vreću pakuje se original Obrasca za brojno stanje, zatim original Zapisnika o radu biračkog odbora, i koverta koja sadrži izvod iz Centralnog biračkog spiska, te se zatvara predviđenim pečatom
- u zelenu kovertu pakuje se zelena kopija Obrasca za brojno stanje i zelena kopija Zapisnika o radu biračkog odbora, a PLD manja vreća koja sadrži štambilj za ovjeru glasačkih listića se dostavlja predsjedniku izborne komisije
- u crvenu kovertu pakuje se crvena kopija Obrasca za brojno stanje koju zadržava predsjednik.

- a) Mobilni tim svoj izborni materijal predaje izornoj komisiji u njenom sjedištu.
NAPOMENA: Personalizovane zaštitne kovertе koje se koriste за glasanje putem mobilnog tima istog su izgleda i sadrжaja kao kovertе koje se koriste за glasanje nepotvrđenim glasačkim listićima

ОБРАЗАЦ ЗА БРОЈНО СТАЊЕ (МОБИЛНИ ТИМ)	Назив и шифра општине/изборне јединице: БАЊА ЛУКА	Број мобилног тима: МОБИЛНИ ТИМ	БСМ
--	---	---	-----

Серијски број пластичног печата									

Печат 1

Печат 2

Серијски број пластичног печата									

Печат 3

Печат 4

Шифра општине/изборне јединице за коју се гласа	034																		
I: ПРИЈЕ ПОЧЕТКА РАДА МОБИЛНОГ ТИМА																			
1. Број имена бирача на изводу из Централног бирачког списка-за бираче с посебним потребама (ручно бројати)	49																		
2. Број примљених коверата са гласачким листићима	50																		
II: НАКОН ЗАВРШЕТКА РАДА МОБИЛНОГ ТИМА																			
3. Број потписа бирача на изводу из Централног бирачког списка-за бираче с посебним потребама (ручно бројати)	49																		
4. Број оштећених коверата са гласачким листићима	1																		
5. Број издатих коверата са гласачким листићима (ред 3+4)	50																		
6. Број неискоришћених коверата са гласачким листићима (ручно бројати)	20																		
7. Број задужених коверата са гласачким листићима (ред 5+6)	17																		
III: НАКОН ОТВАРАЊА ГЛАСАЧКЕ КУТИЈЕ																			
8. Број коверата са гласачким листићима мобилни тим	49																		
IV: ТЕСТ ТАЧНОСТИ																			
9. Ред 7 = ред 2; ако неку јести, уписати разлику	0																		

Серијски број пластичног печата									

Печат 5

Потписујући се испод, изјављујем да ови бројеви тачно одражавају изборне активности на овом бирачком мјесту.

	ИМЕ (ШТАМПАНИМ СЛОВИМА)	ПОТПИС
ПРЕДСЈЕДНИК	ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ	
ЧЛАН 1	САНДА СУБОТИЋ	
ЧЛАН 2	ТАТЈАНА ТРИФКОВИЋ	

	ИМЕ (ШТАМПАНИМ СЛОВИМА)	ПОТПИС
ЧЛАН 3		

Slika 39: Obrazac BSM Mobilni tim

ŠEMA
PAKOVANJE IZBORNOG MATERIJALA NA BIRAČKOM MJESTU ZA GLASANJE
PUTEM MOBILNOG TIMA

**Шема паковања изборног материјала
Мобилни тим у РС**

Наранџаста заштитна врећа

1. Пребројане коверте са сетовима гласачких листића увезане по изборним јединицама
2. Образац бројног стања (плава копија)

Провидна заштитна врећа (већа)

1. Неискориштене коверте са сетовима гласачких листића, упаковане у оригиналне кутије
2. Оштећене коверте са сетовима гласачких листића

Провидна заштитна врећа (мања)

1. Образац бројног стања (оригинал у корицама)
2. Записник о раду бирачког одбора (оригинал у корицама)
3. Коверта са Додатним изводом из Централног бирачког списка за бираче са посебним потребама и ПДЛ обрасцем (ако се користио)

Коверта за Предсједника бирачког одбора:

1. Образац бројног стања (црвена копија)

Коверта за Предсједника изборне комисије:

1. Образац бројног стања (зелена копија)
2. Записник о раду бирачког одбора (зелена копија)

ПДЛ врећица (Штамбиљ за овјеру гласачких листића) доставља се Предсједнику изборне комисије

НАПОМЕНА:

на сваку врећу потребно је уписати број бирачког мјеста !

6 SANKCIJE ZA KRŠENJE IZBORNOG ZAKONA BIH

Za kršenje odredbi Izbornih zakona u Bosni i Hercegovini, novčanom kaznom u iznosu od 600 KM do 3.000 KM, pa maksimalno do 10.000 KM kazniće se fizičko lice zaposleno ili angažovano u izornoj administraciji, uz izricanje zabrane angažovanja u izornoj administraciji od 4 godine.

Razlozi za sankcije za predsjednika i članove biračkih odbora mogu biti sljedeći:

- Propust u određivanju dužnosti članovima biračkog odbora
- Učestvovanje u donošenju odluke koja može dovesti u sumnju sposobnost da se djeluje nepristrasno ili na drugi način prekrši zakletva;
- Neopravdano odsustvo tokom cijelog procesa glasanja i brojanja glasova
- Propust u udaljavanju lica koje remeti javni red na biračkom mjestu
- Dozvola političkih obilježja i simbola na biračkom mjestu
- Propust da se zapisnik o radu biračkog odbora vrši kontinuirano, detaljno i čitko, u propisanom obrascu i s propisanim podacima
- Propust da se na vidnom mjestu istakne spisak članova biračkog odbora
- Izda glasački listić bez otiska štambilja i potpisa člana biračkog odbora
- Propust u osiguravanju tajnosti glasanja
- Propust u utvrđivanju identiteta birača ili izdavanju listića suprotno propisima
- Pomoć licu pri glasanju suprotno odredbama Izbornog zakona BiH
- Propust u popunjavanju obrazaca u skladu s Izbornim zakonom BiH

Ako bi došlo do težih prekršaja na biračkim mjestima, ona bi mogla imati obilježja krivičnih djela protiv izbornog prava za koja su nadležni pravosudni organi, pa je važno imati u vidu i odredbe krivičnih zakona kako slijedi:

- Krivičnim zakonikom Republike Srpske (“Službeni glasnik RS“, br. 64/17, 104/18, 15/21, 89/21, 73/23 i „Službeni glasnik BiH“ br. 9/24 - odluka Ustavnog suda BiH), članovima 215—223. propisane su sankcije za teže povrede izbornih procedura, pri čemu je najblaža zapriječena mjera novčana kazna ili šest mjeseci zatvora, a najveća zapriječena mjera pet godina zatvora.
- Krivičnim zakonom Brčko distrikta BiH (“ Službeni glasnik Brčko distrikta BiH” br. 19/20, 3/24 i 14/24) članovima 191-196. propisane su sankcije za teže povrede izbornih procedura, pri čemu je najblaža zapriječena mjera novčana kazna ili šest mjeseci zatvora, a najveća zapriječena mjera pet godina zatvora.

Literatura

- **Izborni zakon Bosne i Hercegovine** (*“Službeni glasnik BiH”*, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 i 24/24)
- **Pravilnik o sprovođenju izbora** (*“Službeni glasnik BiH”*, br. 31/24)
- **Uputstvo o procedurama za provođenje prijevremenih izbora za predsjednika Republike Srpske broj: 05-1- 02-2-753-1/25** od 28.08.2025. godine.